

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายศุภชัย มิ่งขวัญ

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๑๘๙ หมู่ ๕ บ้านหนองเม็ก ตำบลคึมใหญ่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

โทรศัพท์ ๐๙๐-๙๓๒๗๙๑๕ Facebook : ศุภชัย มิ่งขวัญ Line ๐๙๐-๙๓๒๗๙๑๕

เพจ Facebook จำหน่ายสินค้า : ไร่ภูตะวัน Organic ผลิตและจำหน่ายผักผลไม้ และเมล็ดพันธุ์สลัดอินทรีย์

เกิด พ.ศ. ๒๕๒๘ ปัจจุบันอายุ ๔๐ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา/สถาบันการศึกษา/คณะ/สาขาวิชา

- ปริญญาตรี/มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช/สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง/วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษ/สาขาพืชศาสตร์
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพ/วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานี/สาขาสัตวศาสตร์
- หลักสูตรอบรมผสมเทียมโค-กระบือ รุ่นที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- หลักสูตรอบรมผสมเทียมโค-กระบือ รุ่นที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- หลักสูตรอบรมการจัดการสุขภาพพื้นฐานและระบบสืบพันธุ์ในโค-กระบือ รุ่นที่ ๔ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ ธุรกิจบริษัทขนส่ง

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๖

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

สินค้าหลัก ผักอินทรีย์

๑. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๙ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

โรงเรือนปลูกผักอินทรีย์

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

- ๑) ฐานเรียนรู้การผลิตผักอินทรีย์
 - ๒) ฐานเรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ
 - ๓) ฐานเรียนรู้การปลูกไม้ผลอินทรีย์
 - ๔) ฐานเรียนรู้การเลี้ยงโคขุน
- ฐานการเรียนรู้การผลิตผักอินทรีย์

ฐานเรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ

ฐานการเรียนรู้การปลูกไม้ผลอินทรีย์

ฐานการเรียนรู้เลี้ยงโคขุน

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๖.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน.....๒.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. ด้านการลดต้นทุน ได้แก่ การปรับปรุงบำรุงดิน, การผลิตพืชผักอินทรีย์, การผลิตปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพ, การผลิตไม้ผลอินทรีย์, การเลี้ยงโคขุน, การผลิตอาหารสัตว์ใช้เอง

๒. ด้านการเพิ่มผลผลิต ได้แก่ การผลิตผักอินทรีย์ในโรงเรือน

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน.....๑.....หลักสูตร ประกอบด้วย

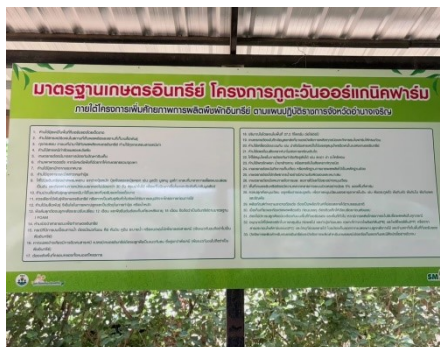
๑. เกษตรอินทรีย์ : การผลิตผักอินทรีย์

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน.....๓.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การทำธุรกิจ

๒. การบริหารจัดการน้ำ/การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๓. การทำบัญชีครัวเรือน

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร : การผลิตผักอินทรีย์

วัตถุประสงค์ : ๑. เพื่อให้ผู้อบรมมีความรู้หลักการและมาตรฐานการผลิตผักอินทรีย์

๒. สามารถวางแผนและปฏิบัติการผลิตผักอินทรีย์ในโรงเรือนได้จริง

๓. สามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาช่วยได้

เนื้อหา : หลักสูตรการผลิตผักอินทรีย์ในโรงเรือน ประกอบด้วย ๑) กระบวนการผลิต ได้แก่ การเตรียมดิน การเพาะเมล็ด การย้ายกล้าปลูก การดูแลรักษา และการเก็บผลผลิต ๒) การวางแผนการผลิตให้ตรงตามความต้องการของตลาด ได้แก่ การผลิตให้ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และ ๓) การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาช่วยในการเพาะปลูก เช่น โรงเรือนปลูกผักระบบน้ำ การดูแลรักษาและการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ : การบรรยาย/เยี่ยมชมแปลงเรียนรู้/ฝึกปฏิบัติ

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

นายสุกชัย มิ่งขวัญ เกษตรกรต้นแบบ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด คือ เป็นต้นแบบในการพัฒนาการเกษตรในจังหวัดอำนาจเจริญ ในรูปแบบหนองเม็กโมเดล

ซึ่งสอดคล้องในเชิงนโยบาย การพัฒนาผักอินทรีย์สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑-๒๕๘๐) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ที่มุ่งเน้นเกษตรยั่งยืนและเพิ่มมูลค่าผลผลิตเกษตร การส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ยังตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคที่หันมาใส่ใจสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ซึ่งคาดว่าตลาดผักอินทรีย์ทั่วโลกจะเติบโตจาก ๑๘.๗ พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๖๓ เป็น ๓๖.๖ พันล้านดอลลาร์สหรัฐภายในปี ๒๕๗๐ การยกระดับผักอินทรีย์ในจังหวัดอำนาจเจริญให้เป็นผลิตภัณฑ์พรีเมียม จึงเป็นโอกาสสำคัญในการเพิ่มรายได้เกษตรกรให้เทียบเท่าภาคเศรษฐกิจอื่น ลดช่องว่างรายได้ที่ปัจจุบันสูงถึง ๘ เท่าตัวเมื่อเทียบกับภาคนอกเกษตร

ความท้าทาย ในอนาคตของการพัฒนาผักอินทรีย์ในจังหวัดอำนาจเจริญ ได้แก่ การขาดแคลนเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการผลิตและแปรรูป การขาดโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการน้ำ และการแข่งขันในตลาดโลกที่เข้มข้นขึ้น การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ระบบเกษตรแม่นยำ และนวัตกรรมการแปรรูป เช่น การทำผักอบแห้งหรือผลิตภัณฑ์พร้อมบริโภค จะช่วยเพิ่มมูลค่าผลผลิตไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ตามเป้าหมายที่กำหนด และสร้างความยั่งยืนให้เกษตรกร โครงการนี้จึงจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว สร้างโอกาสทางการตลาด และยกระดับเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmer ตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. มีการจัดทำแผนโดยการใช้เวทีชุมชนในการระดมความคิดเห็น และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการเกษตรในพื้นที่ โดยได้บูรณาการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชน และพี่น้องเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงเครือข่าย ศพก. นั้นที่ใกล้เคียง

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิมๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

มีความสนใจที่จะศึกษาด้านการเกษตรเดิมอยู่แล้ว และได้รับโอกาสไปฝึกงานที่ประเทศอิสราเอล ซึ่ง

มีเทคโนโลยีและระบบการจัดการฟาร์มที่ทันสมัย และได้เรียนรู้มีประสบการณ์จากการเป็นหัวหน้างานคนงาน ควบคุมกว่า ๖ ปี จึงมีแนวคิดที่จะต้องการนำเทคโนโลยีเหล่านั้นกลับมาพัฒนาเกษตรอินทรีย์ของชุมชนแบบครบวงจร โดยนำหลัก “ตลาดนำการผลิต” และการเกษตรแบบรวมกลุ่มมาใช้

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ความท้าทาย ในอนาคตของการพัฒนาผักอินทรีย์ในจังหวัดอำนาจเจริญ ได้แก่ การขาดแคลนเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการผลิตและแปรรูป การขาดโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการน้ำ และการแข่งขันในตลาดโลกที่เข้มข้นขึ้น การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ระบบเกษตรแม่นยำ และนวัตกรรมการแปรรูป เช่น การทำผักอบแห้งหรือผลิตภัณฑ์พร้อมบริโภค จะช่วยเพิ่มมูลค่าผลผลิตไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ตามเป้าหมายที่กำหนด และสร้างความยั่งยืนให้เกษตรกร โครงการนี้จึงจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว สร้างโอกาสทางการตลาด และยกระดับเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmer ตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร คือ การใช้เทคโนโลยีการปลูกผักอินทรีย์ในโรงเรือน และ ระบบสมาร์ทฟาร์มในการให้น้ำและปุ๋ยอัตโนมัติ

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๑. ศึกษาเรียนรู้และนำมาปรับใช้ในพื้นที่

๒. ทดลองเปรียบเทียบผลจากการใช้

๓. นำมาใช้ในกระบวนการผลิต

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

ทางฟาร์มจะมีการให้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน คือ

๑. ก่อนการเพาะปลูกพืชลงแปลงจะต้องตรวจคุณสมบัติของดินก่อนเสมอ ดูค่าของ PH ปริมาณอินทรีย์วัตถุ ความชื้นในดิน และค่าธาตุอาหารของพืช เพื่อเป็นข้อมูลในการเตรียมดินก่อนการเพาะปลูก

๒. ก่อนการให้ปุ๋ยทุกครั้ง จะมีการตรวจวัดค่าธาตุอาหารในดิน

๓. ก่อน - หลัง การให้น้ำจะมีการวัดค่าความชื้นในดิน

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) พืชผักอินทรีย์ พื้นที่ปลูกจำนวน ๑๕ ไร่

๑.๒) ไม้ผล พื้นที่ปลูกจำนวน ๒๗ ไร่

๒) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) โคขุน จำนวน ๔๐ (ตัว)

๒.๒) โคแม่พันธุ์ จำนวน ๓๐ (ตัว)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้าผักอินทรีย์มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าเมล็ดพันธุ์/กล้าผัก เป็นเงิน ๖๐๐ บาท/โรงเรือน

๑.๒) ค่าเตรียมดิน เป็นเงิน ๘๐๐ บาท/โรงเรือน

๑.๓) ค่าน้ำ เป็นเงิน ๔๐๐ บาท/โรงเรือน

๑.๔) ค่าปุ๋ยและสารชีวภัณฑ์ เป็นเงิน ๘๐๐ บาท/โรงเรือน

๑.๕) ค่าแรงงานปลูก/ดูแลรักษา/เก็บเกี่ยว เป็นเงิน ๒,๔๐๐ บาท/โรงเรือน

รวมต้นทุนการผลิต ๕,๐๐๐ บาท/โรงเรือน

รายได้ ๒๐,๐๐๐ บาท/โรงเรือน

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรายแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ การจำหน่ายพืชผัก และเมล็ดพันธุ์ผักอินทรีย์ ทั้งที่ฟาร์มและออนไลน์

เฉลี่ยรายได้วันละ ๒,๐๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ การส่งผักอินทรีย์จำหน่ายตลาด Modern Trade สัปดาห์ละ ๒ วัน

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๓๒๐,๐๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ จำหน่ายไม้ผลอินทรีย์ ได้แก่ ฝรั่ง กล้วย

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๘๐,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ จำหน่ายโคขุน

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๘๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ตนเอง

๑) มีความมั่นคงในอาชีพการเกษตร

๒) มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๓) ได้รับการยอมรับจากสังคม

๔) ได้มีโอกาสในการศึกษาเรียนรู้ที่สูงขึ้น

เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

๑) มิติด้านสุขภาพ เกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์มีสุขภาพดีขึ้นสภาพแวดล้อมในชุมชนดีขึ้นเนื่องจากไม่มีการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต อัตราการเจ็บป่วยของสมาชิกครัวเรือนเกษตรกรในชุมชน

๒) มิติด้านการศึกษา ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้สูงขึ้นทำให้บุตรหลานมีโอกาสเข้ารับการศึกษาระดับที่สูงขึ้น และมีการปลูกฝังอาชีพเกษตรกรรมให้กับบุตรหลานตั้งแต่ระดับประถมวัย จัดตั้งกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนภายในชุมชน และยังเป็นแหล่งศึกษาดูงานและฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์เมืองธรรมเกษตรให้กับผู้ที่สนใจทั้งภายในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง

๓) มิติด้านคุณภาพชีวิต จากการเป็นศูนย์เรียนรู้และเป็นแหล่งศึกษาดูงานที่สำคัญในการปลูกผักอินทรีย์ในโรงเรียน ผู้บริหารระดับประเทศให้ความสำคัญ มีการติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ เกิดการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและด้านสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน ของชุมชนบ้านหนองเม็กและชุมชนใกล้เคียง

๔) มิติด้านความมั่นคงด้านอาชีพ สมาชิกกลุ่มและคนในชุมชนมีความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรมที่เป็นต้นแบบให้กับเกษตรกรภายในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง ก่อให้เกิดการสร้างทายาทเกษตรกรรุ่นใหม่ในชุมชน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

Bio Economy การดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

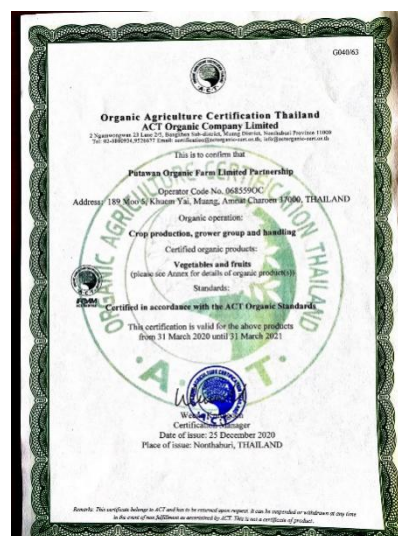
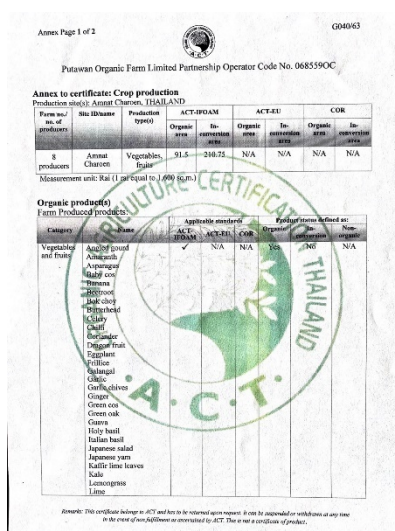
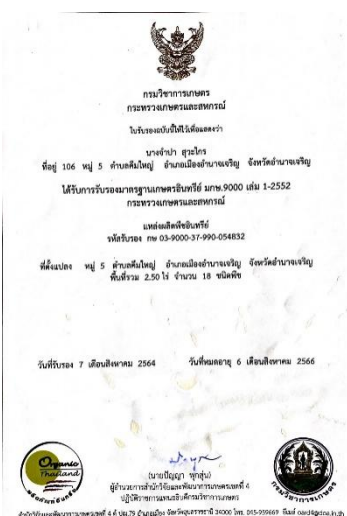
อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นการยกระดับกระบวนการผลิตด้วยการปลูกผักในโรงเรือน มีระบบการให้น้ำอย่างแม่นยำ และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันโรคและแมลง มีการผลิตเมล็ดพันธุ์อินทรีย์ใช้เองเพื่อให้ได้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ สามารถปลูกผักได้ตลอดทั้งปี ผักมีคุณภาพไม่มีโรคและแมลง เป็นที่ต้องการของตลาด

Circular Economy การนำเศษผักที่เหลือจากการตกแต่งและบรรจุภัณฑ์ มาเป็นอาหารสัตว์ ในการเลี้ยงโค แล้วนำมูลสัตว์มาเป็นปุ๋ยใช้ในการปลูกผักต่อไป เพื่อลดต้นทุนปัจจัยการผลิตและใช้วัสดุเหลือใช้ให้เป็นประโยชน์สูงสุด

Green Economy มีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการปลูกผักอินทรีย์ ไม่มีการใช้สารเคมี ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการปรับปรุงบำรุงดิน เช่น ปุ๋ยคอก โดโลไมท์ และใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช เช่น ไตรโคเดอร์มา บิวเวอร์เรีย เป็นต้น ทำให้สินค้าปลอดภัยต่อผู้บริโภค ที่สำคัญได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ IFOAM จากสำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกท.) และมาตรฐาน Organic Thailand จากกรมวิชาการเกษตร

๑๔

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นต้นแบบในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ในการใช้น้ำอย่างมีคุณค่า ทำให้เป็นที่ยี่ศึกษาของเกษตรกรระบบการบริหารจัดการน้ำบาดาล ของกลุ่มผักอินทรีย์บ้านหนองเม็ก เช่น การให้น้ำระบบน้ำหยดและระบบพ่นหมอกในแปลงปลูกผักอินทรีย์แก่กลุ่มเกษตรกรที่สนใจ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ภายใต้อุปกรณ์ศูนย์เรียนรู้ผักอินทรีย์เมืองธรรมเกษตร ไร่ภูตะวัน ออร์แกนิก ฟาร์ม เกษตรกรต้นแบบ โดย นายศุภชัย มิ่งขวัญ ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้มองเห็นปัญหาของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์บ้านหนองเม็กในลักษณะต่างคนต่างผลิต ต่างคนต่างขาย ขาดแหล่งจำหน่ายที่แน่นอน จึงอาสาทำการตลาดให้กับกลุ่มฯ โดยใช้ประสบการณ์จากการทำงานเป็นหัวหน้าคนงานคุมฟาร์มที่ประเทศอิสราเอลจำนวน ๖ ปี ใช้หลักการ “ตลาดนำการผลิต” และการทำการเกษตรแบบรวมกลุ่มเพื่อให้มีอำนาจในการต่อรอง และที่สำคัญได้ปรับเปลี่ยนวิธีคิดของสมาชิกกลุ่ม จากการผลิตแบบพอเพียงมาทำการผลิตเชิงพาณิชย์ จากอาชีพรองมาเป็นอาชีพหลัก เข้าถึงและยอมรับนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่ จึงเป็นการเริ่มต้น “ปลูกผักอินทรีย์ในโรงเรือน” ซึ่งจะสามารถผลิตผักอินทรีย์ส่งตลาดได้ตลอดทั้งปี “การตลาด” ได้แสวงหาจากเครือข่ายเกษตรกรอินทรีย์ทั่วประเทศ จนได้พบกับผู้รวบรวมผลผลิตจัดส่ง ท็อป ซูเปอร์มาร์เก็ต เป็นจุดเริ่มต้นในการส่งผักจำหน่ายในตลาดชั้นสูง และปัจจุบันได้ใช้เทคโนโลยีสมาร์ทฟาร์มมาใช้ในการบริหารจัดการฟาร์มทั้งหมด

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นแหล่ง ศึกษาดูงานและฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์เมืองธรรมเกษตร ให้กับผู้ที่สนใจทั้งภายในจังหวัด และจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

๑. เกษตรกรทั่วไป

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ภายได้ซื้อเครื่องขยายศูนย์เรียนรู้ผักอินทรีย์เมืองธรรมเกษตร ไร่ภูตะวัน ออร์แกนิก ฟาร์ม เพื่อให้บริการ ด้านการเกษตรและถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการผลิตพืชผักอินทรีย์ในโรงเรือนแก่ชุมชน และเกษตรกรที่สนใจในพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญและจังหวัดใกล้เคียง

๒. ยุวเกษตรกร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นแหล่งเรียนรู้ของยุวเกษตรกร นักเรียนในชุมชนบ้านหนองเม็ก ในการเรียนรู้การปลูกผักอินทรีย์ ความสำคัญของการทำการเกษตร ทำให้นักเรียนมีความรู้ด้านการทำการเกษตร สามารถนำไปต่อยอดได้ในอนาคต

๓. นักเรียน นักศึกษา

สวนผักนางจำปา สุวะไกร เป็นศูนย์บ่มเพาะยุวชนคนเกษตรของนักเรียนนักศึกษาจากหลายสถาบัน เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์ ฝึกทักษะวิชาชีพ สร้างเสริมประสบการณ์ในสถานประกอบการ และพัฒนาตนเอง ซึ่งจะเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

นักเรียนนักศึกษาได้เรียนรู้ถึงสภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

เพื่อให้นักเรียนนักศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรม ในการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีเจตคติที่ดีในการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ และมีความศรัทธาในวิชาชีพ

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ศูนย์เรียนรู้ผักอินทรีย์เมืองธรรมเกษตร ไร่ภูตะวัน ออร์แกนิก ฟาร์ม เป็นศูนย์กลางในการเป็นที่ปรึกษาทางด้านการเกษตรให้กับเกษตรกรในพื้นที่ และต่างจังหวัด รวมถึงการประสานงานหน่วยงานต่างๆ ร่วมแก้ไขปัญหาให้กับพี่น้องเกษตรกร

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ศูนย์เรียนรู้ผักอินทรีย์เมืองธรรมเกษตร ไร่ภูตะวัน ออร์แกนิก ฟาร์ม เป็นแหล่งให้ความรู้ทางการเกษตร ทั้งด้านวิชาการ และการปฏิบัติจริง ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ และต่างจังหวัด รวมถึงนักเรียน นักศึกษาอีกด้วย

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่น่าองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่น่าองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ขยายผลผ่านโครงการ “หนองเม็กโมเดล” จนได้รับ รางวัลเลิศรัฐประจำปีพ.ศ.๒๕๖๕ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมประเภทร่วมใจแอกัน ระดับดีเด่น กรมส่งเสริมการเกษตร โดย สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ศูนย์เรียนรู้ผักอินทรีย์เมืองธรรมเกษตร ไร่ภูตะวัน ออร์แกนิก ฟาร์ม โดย นายศุภชัย มิ่งขวัญ เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงสร้างผลงานในการดำเนินงานสร้างงานสร้างอาชีพในการปลูกผักอินทรีย์ ก่อเกิดเป็น โครงการ “หนองเม็กโมเดล ” พลิกวิถีผักอินทรีย์ร่วมใจแอกันคนอำนาจเจริญ ได้รับรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมประเภทร่วมใจแอกัน ระดับดีเด่น สร้างผลงานให้กรมส่งเสริมการเกษตร

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
ร่วมในการเสนอปัญหา และหาแนวทางแก้ไข รวมถึงแนวทางการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่
จังหวัดอำนาจเจริญ กับชุมชน และหน่วยงาน ต่างๆ

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
(ศพก.) อย่างไรบ้าง

- ๑) ร่วมขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่
- ๒) ให้คำแนะนำและร่วมแก้ไขปัญหาให้กับคณะกรรมการ
- ๓) นำเสนอปัญหาหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการระดับจังหวัด

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
ศูนย์เรียนรู้ผักอินทรีย์เมืองธรรมเกษตร ไร่ภูตะวัน ออร์แกนิก ฟาร์ม มีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการขับ
การพัฒนาภาคการเกษตรของจังหวัดอำนาจเจริญ ยกย่องได้เกษตรกรให้สูงจากโครงการหนองเม็กโมเดล

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

- ๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

การทำการเกษตรจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ ไม่ใช่แค่ลงมือทำ แต่ต้องมีองค์ความรู้และมีเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยน
เรียนรู้กัน นอกจากนั้น การทำคุณประโยชน์เพื่อสังคมก็เป็นอีกทางหนึ่งเพื่อก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การ
แบ่งปันความสุขร่วมกัน การเห็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกันมีรอยยิ้ม ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
(ศพก.) อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ศูนย์เรียนรู้ผักอินทรีย์เมืองธรรมเกษตร ไร่ภูตะวัน ออร์แกนิก
ฟาร์ม เสียสละทำประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนในการดำรงตำแหน่งผู้นำ ดังนี้

- ๑) คณะกรรมการบริหารชุมชน/หมู่บ้าน ฝ่ายเศรษฐกิจ
- ๒) คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองเม็ก
- ๓) ประธานคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเมือง
อำนาจเจริญ
- ๔) ประธานแปลงใหญ่โคขุนบ้านหนองเม็ก
- ๕) คณะกรรมการฝ่ายการตลาด แปลงใหญ่ผักอินทรีย์บ้านหนองเม็ก
- ๖) Smart Farmr ต้นแบบ
- ๗) ผู้นำในการปันสุขให้แก่พี่น้องในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง
- ๘) การร่วมงานประเพณีงานบุญต่างๆ ของชุมชน รวมทั้งช่วยเหลืองานต่างๆ ในชุมชน เช่น ประเพณีของ
หมู่บ้าน รวมทั้งแบ่งปันผลผลิตให้แก่ชุมชน ในเทศกาลงานบุญต่างๆ๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

รวมกันคิด แยกการปลูก รวมกันขาย

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- เกษตรกรต้นแบบ
- เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอและเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมดำเนินการถอดบทเรียนในรูปแบบการสัมภาษณ์ รวบรวมข้อมูล และลงแปลงเรียนรู้
- ศูนย์เครือข่าย และสมาชิกศูนย์เรียนรู้ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดบทเรียน
- หน่วยงานภาคีเครือข่าย ที่สนับสนุนศูนย์เรียนรู้

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียน

- ๑) เตรียมการถอดบทเรียน โดยการกำหนดวัตถุประสงค์และกำหนดขอบเขตในการถอดบทเรียนเพื่อรวบรวมและสรุปประสบการณ์ จุดเริ่มต้น ความสำเร็จ ปัญหา และแนวทางการพัฒนา ที่จะนำเสนอจุดเด่นของเกษตรกรต้นแบบ และเตรียมเครื่องมือ เช่น แบบฟอร์มบันทึก กล้องถ่ายภาพ เครื่องบันทึก
- ๒) เก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูล โดยการใช้การสัมภาษณ์จากแบบฟอร์มบันทึก การสนทนาแบบกลุ่มเพื่อให้ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนมุมมอง และการสังเกตการณ์การปฏิบัติจริงในแปลงเรียนรู้
- ๓) วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล
- ๔) จัดทำเอกสารบทเรียนหลักสูตรของศูนย์เรียนรู้/สื่อในการถ่ายทอดองค์ความรู้
- ๕) เผยแพร่ผ่านเอกสารในรูปแบบต่างๆ เช่น คู่มือบทเรียน infographic การประชาสัมพันธ์ออนไลน์ของหน่วยงาน ตลอดจนการติดตามประเมินผลว่าการนำบทเรียนไปใช้ได้ผลหรือไม่

เครื่องมือที่ใช้

- ๑) การสัมภาษณ์เชิงลึก
- ๒) การสนทนากลุ่ม
- ๓) Storytelling
- ๔) การสังเกตการณ์ภาคสนาม

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน
- ไม่มี

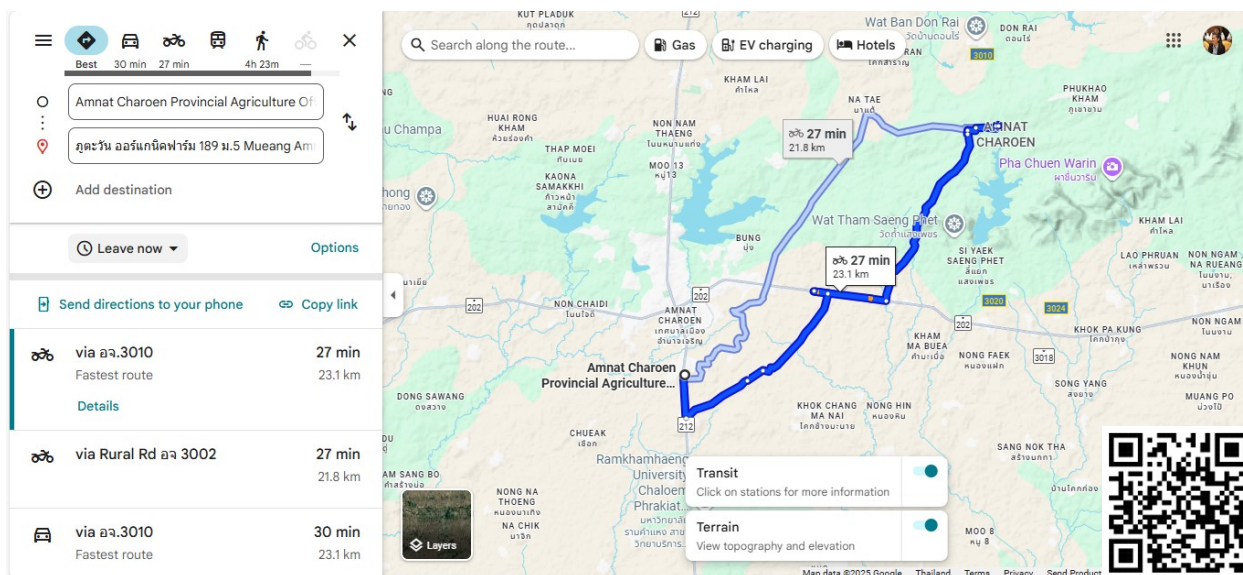
ภาคผนวก

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองอำนาจเจริญ(หลัก)

๑. ศูนย์เรียนรู้ผักอินทรีย์เมืองธรรมชาติ ไร่ภูตะวันอแกรนิคฟาร์ม

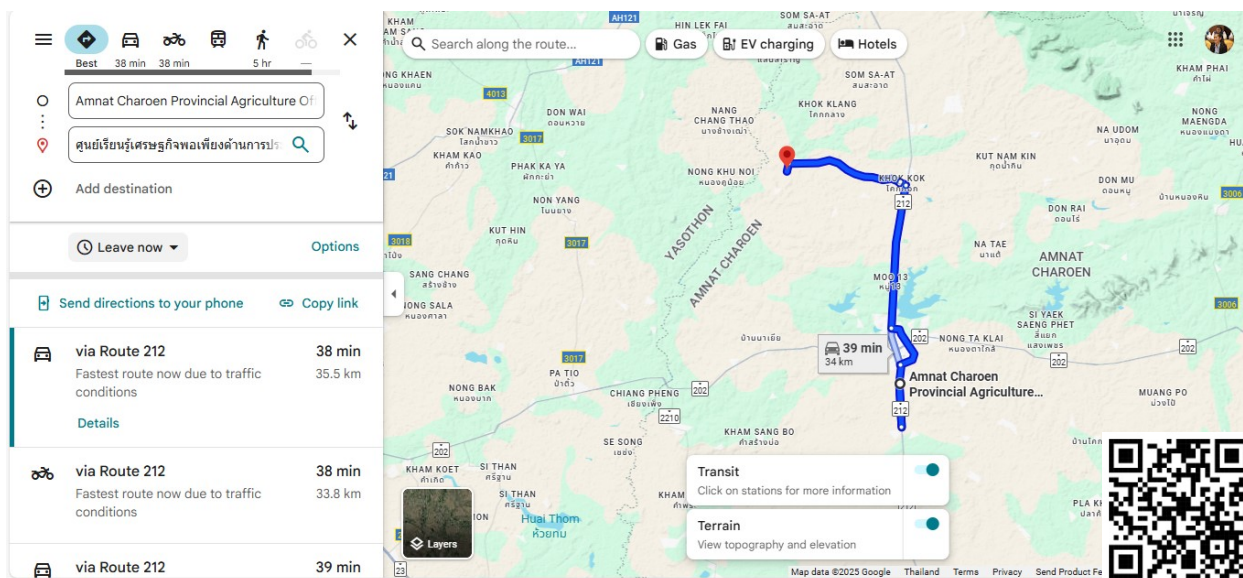
- ประธานศูนย์ : นายศุภชัย มิ่งขวัญ
- กิจกรรมหลัก : เกษตรอินทรีย์
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๕ ตำบลคึมใหญ่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

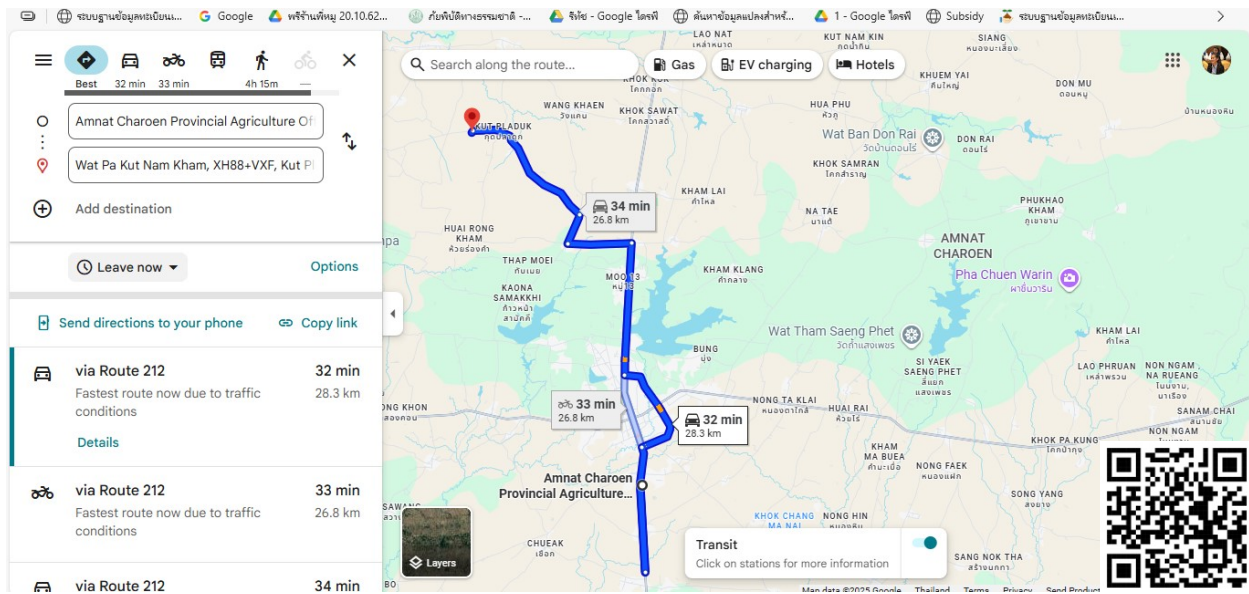
๑. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านโคกเจริญ

- ประธานศูนย์ : นายประยงค์ บุญทอง
- กิจกรรมหลัก : เกษตรผสมผสาน, ไร่นาสวนผสม
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑๑ ตำบลนาหว้า อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

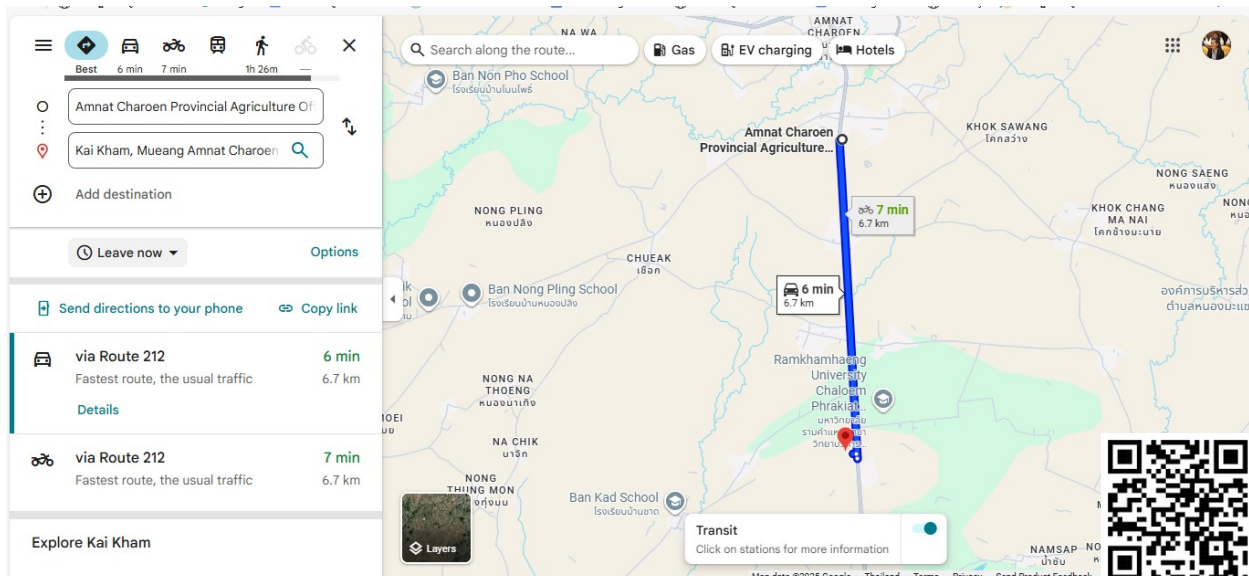
๒. ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลกุดปลาตุ

- ประธานศูนย์ : นายนเรศ สร้อยแก้ว
- กิจกรรมหลัก : ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว, ปุ๋ยสั่งตัด
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑๒ ตำบลกุดปลาตุ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

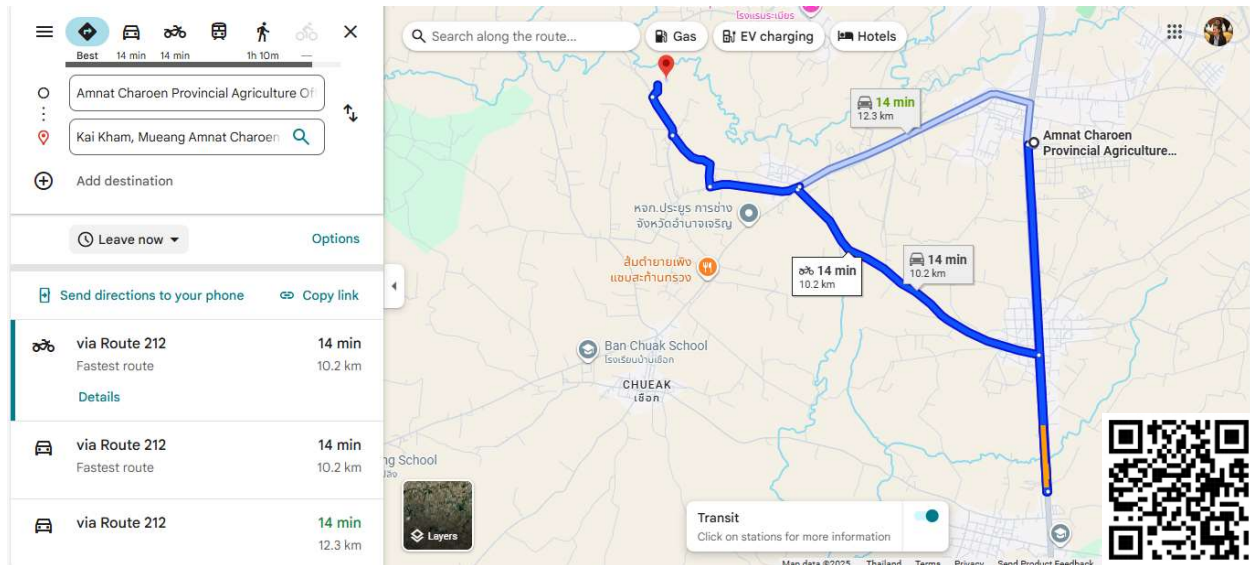
๓. ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลไคคำ

- ประธานศูนย์ : นายอุบล โสตา
- กิจกรรมหลัก : เกษตรผสมผสาน
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๓ ตำบลไคคำ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

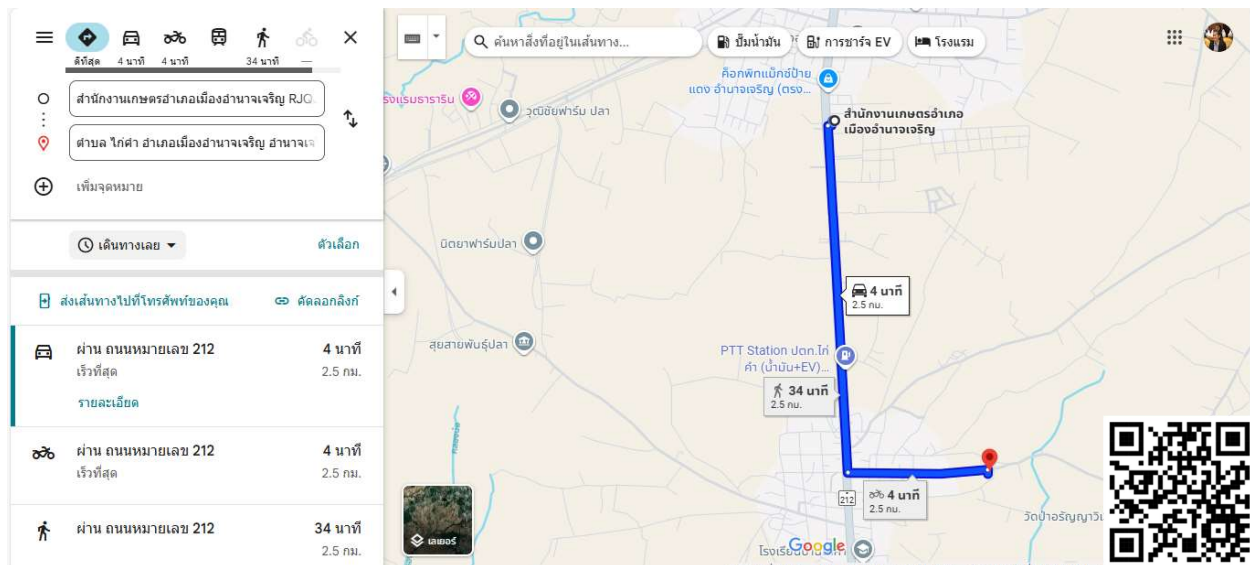
๔. ศูนย์เรียนรู้กลุ่มเกษตรผสมผสานตำบลไคคำ

- ประธานศูนย์ : นายบุญสาร ทานูมา
- กิจกรรมหลัก : ไร่สวนผสม, การเพาะเห็ดฟาง
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๕ ตำบลไคคำ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

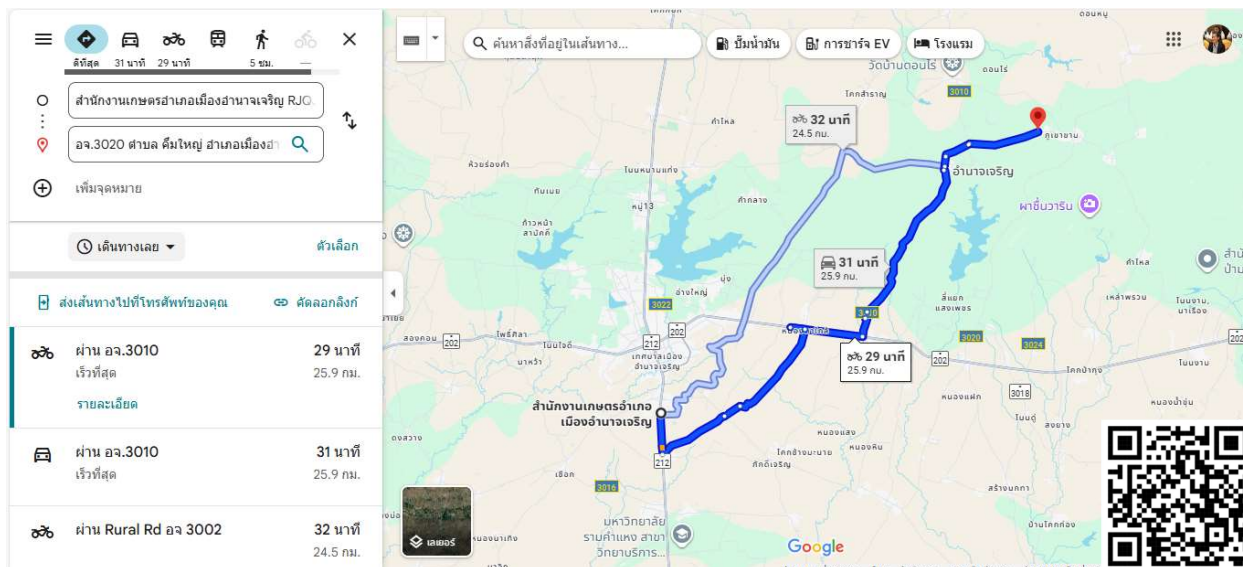
๕. ศูนย์เรียนรู้เพาะเห็ดตำบลไคคำ

- ประธานศูนย์ : นายประภาส ทองดี
- กิจกรรมหลัก : เพาะเห็ด
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑๒ ตำบลไคคำ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

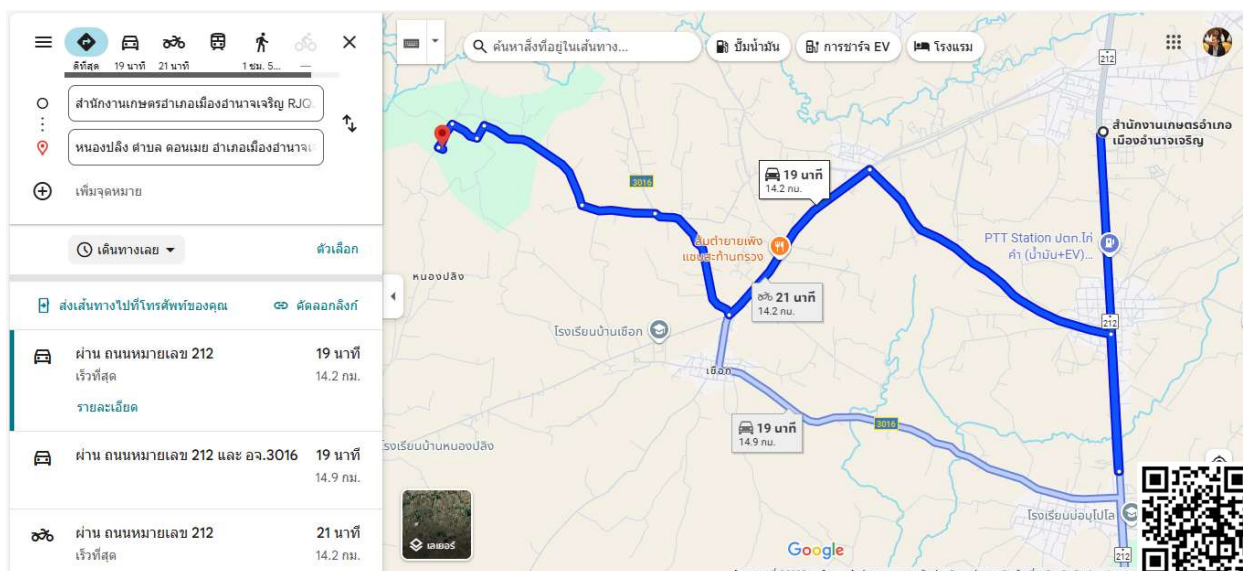
๖. ศูนย์เรียนรู้ไหมอีรี่

- ประธานศูนย์ : นางสาวกฤษณา เจริญสุข
- กิจกรรมหลัก : ฝ้ายไหมอีรี่
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๖ ตำบลคึมใหญ่ อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

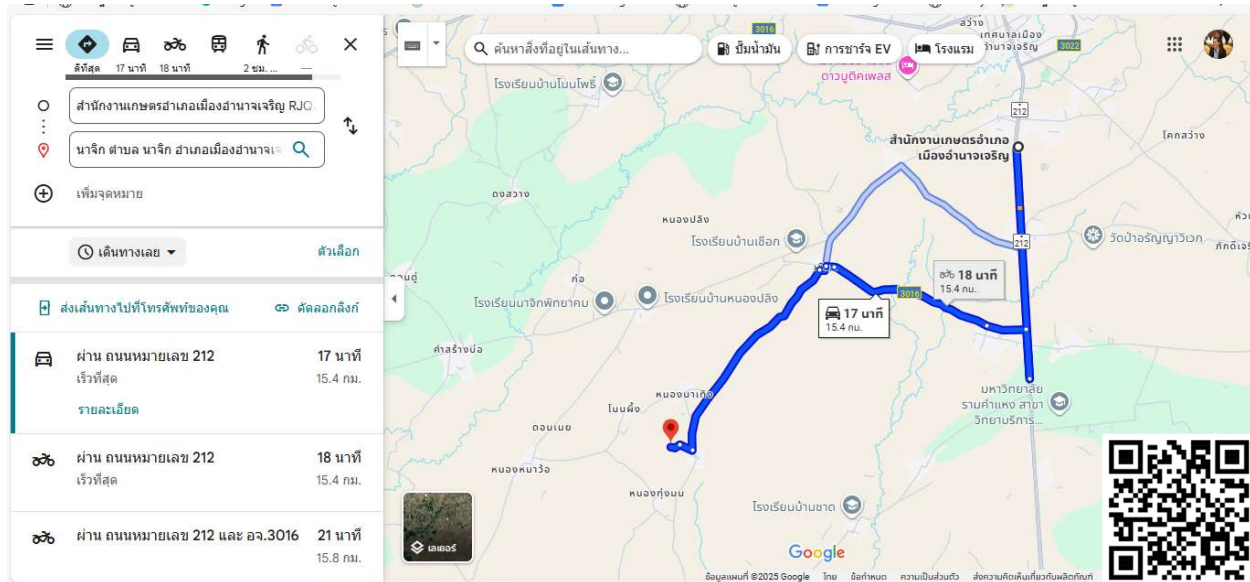
๗. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง และประมงตำบลดอนเมย

- ประธานศูนย์ : นายมานพ พันธุ์เจริญ
- กิจกรรมหลัก : เลี้ยงปลาในบ่อดิน, ไร่นาสวนผสม
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๔ ตำบลดอนเมย อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

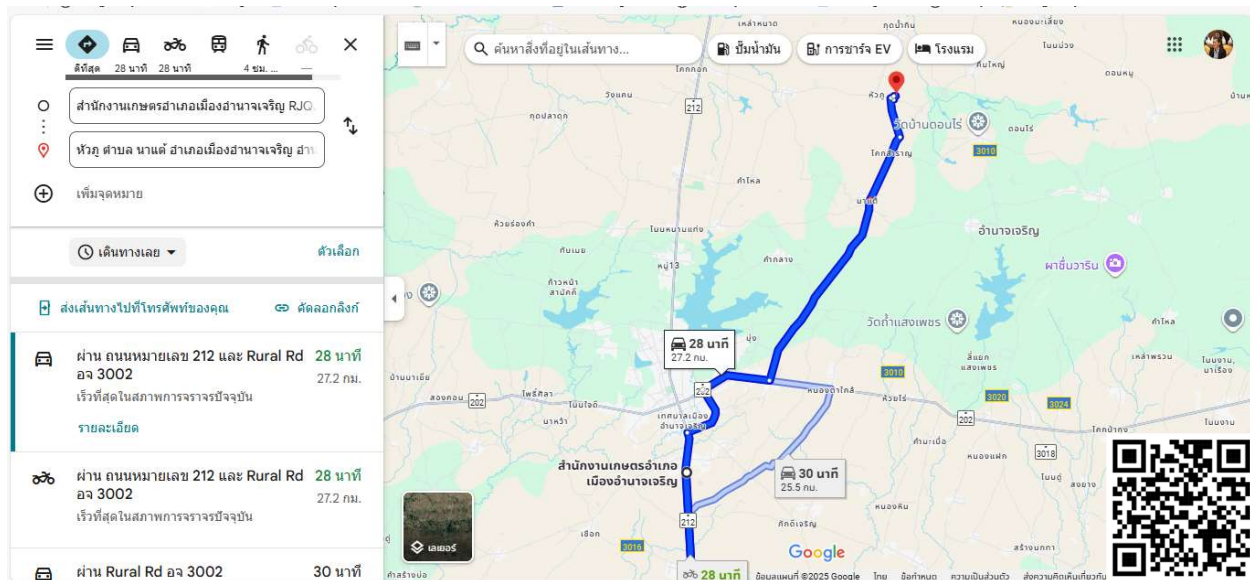
๘. ศูนย์เรียนรู้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกร ชาวอินทรีบ้านหนองนาเทิง

- ประธานศูนย์ : นายสมศักดิ์ โสภิพันธ์
- กิจกรรมหลัก : เกษตรผสมผสาน
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๕ ตำบลนาจิก อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

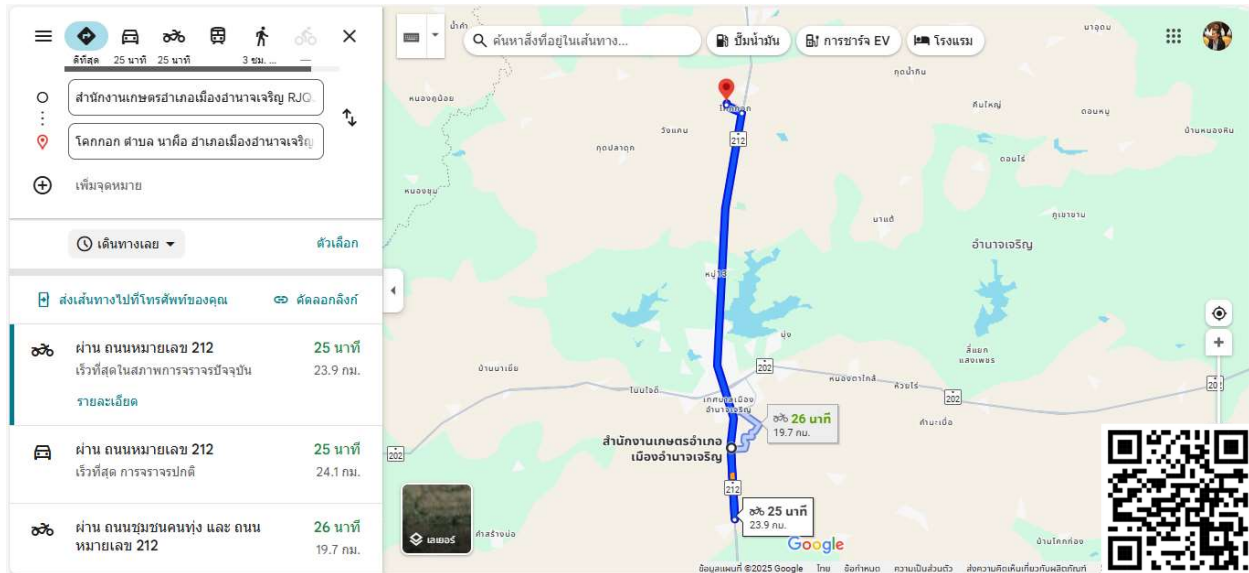
๙. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลนาแต่

- ประธานศูนย์ : นางไม้งาม บุญสุภาพ
- กิจกรรมหลัก : เกษตรอินทรีย์
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๓ ตำบลนาแต่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

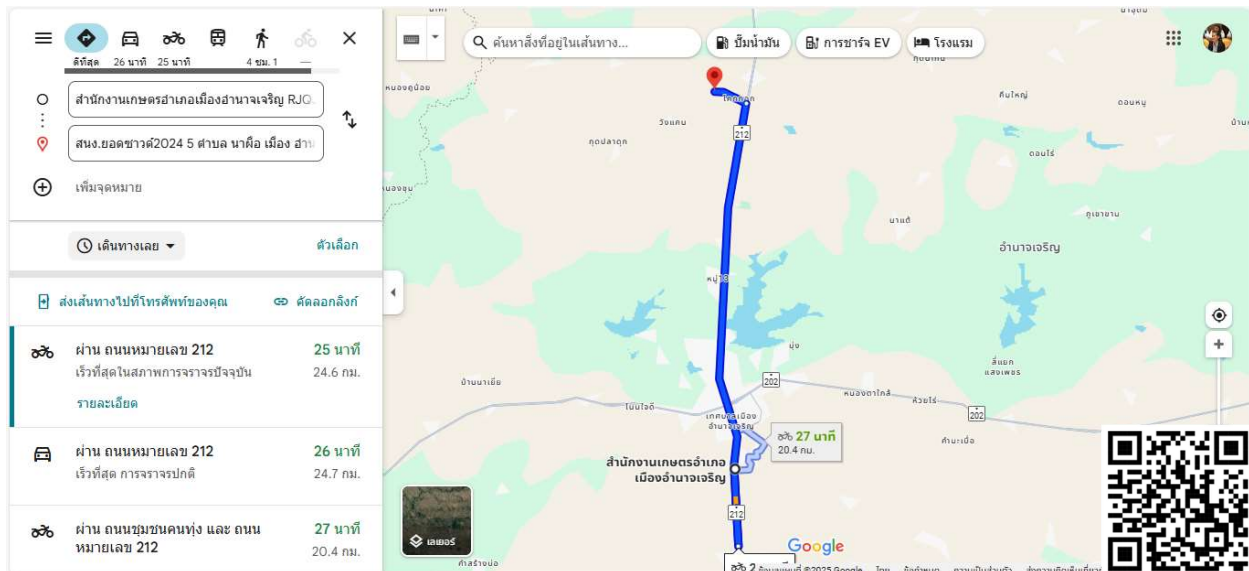
๑๐. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลนาผือ

- ประธานศูนย์ : นายสมชัย คงทน
- กิจกรรมหลัก : เกษตรอินทรีย์
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑๒ ตำบลนาผือ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

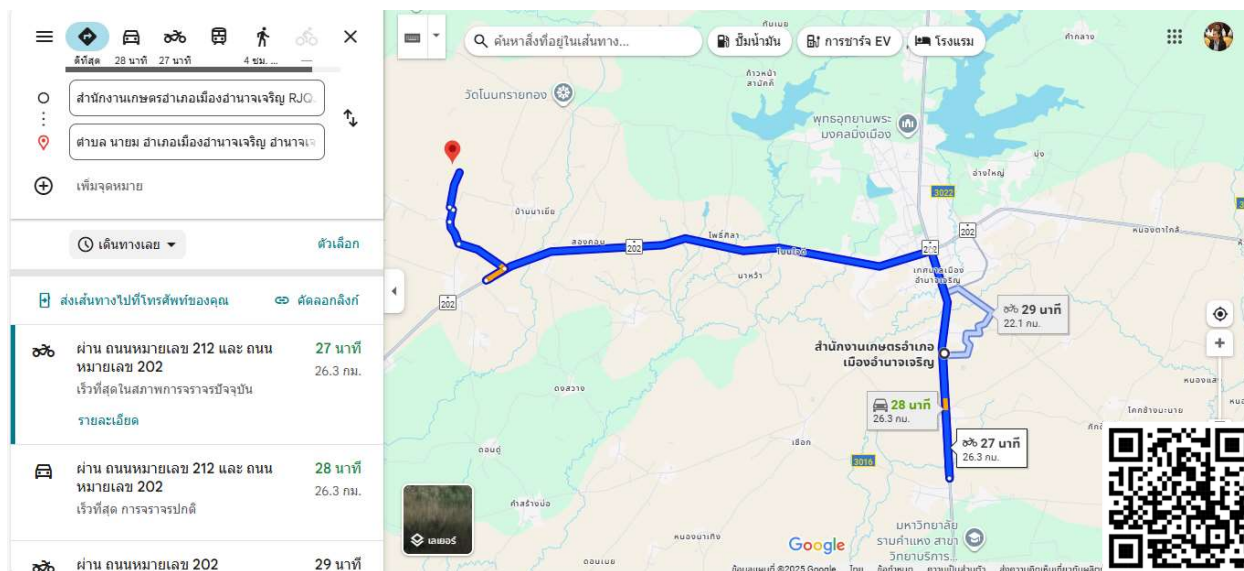
๑๑. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลนาผือ

- ประธานศูนย์ : นายดุสิต ปกครอง
- กิจกรรมหลัก : ปลูกกล้วยปลอดสารพิษ
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑๒ ตำบลนาผือ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

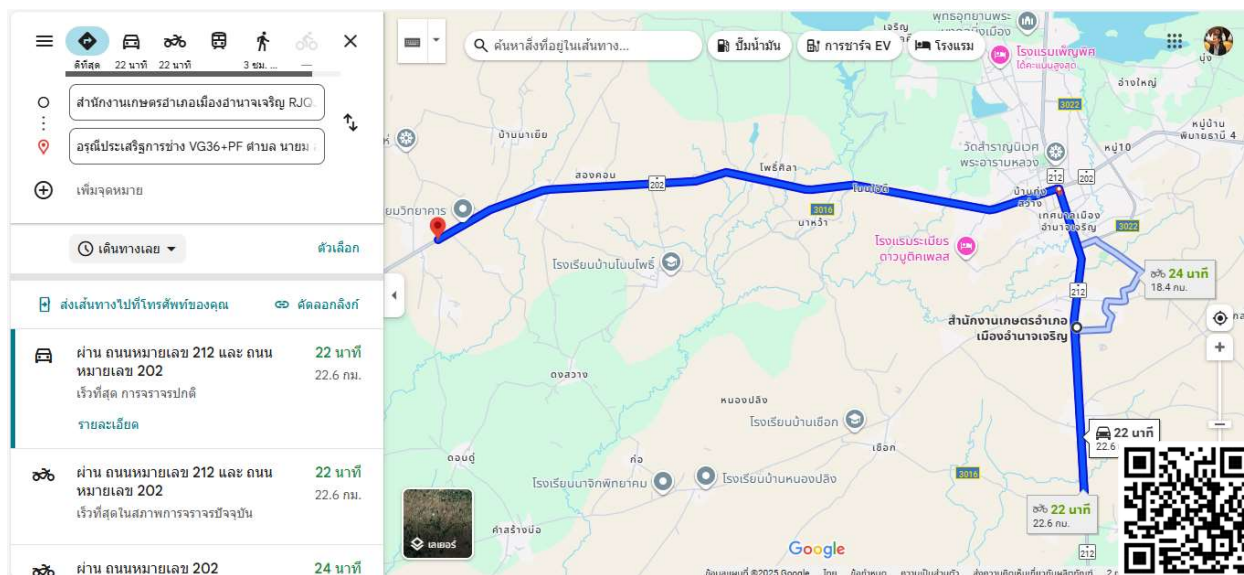
๑๒. ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงตำบลนายม

- ประธานศูนย์ : นายณรงค์ ฉวยกระโทก
- กิจกรรมหลัก : เกษตรผสมผสาน
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑ ตำบลนายม อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

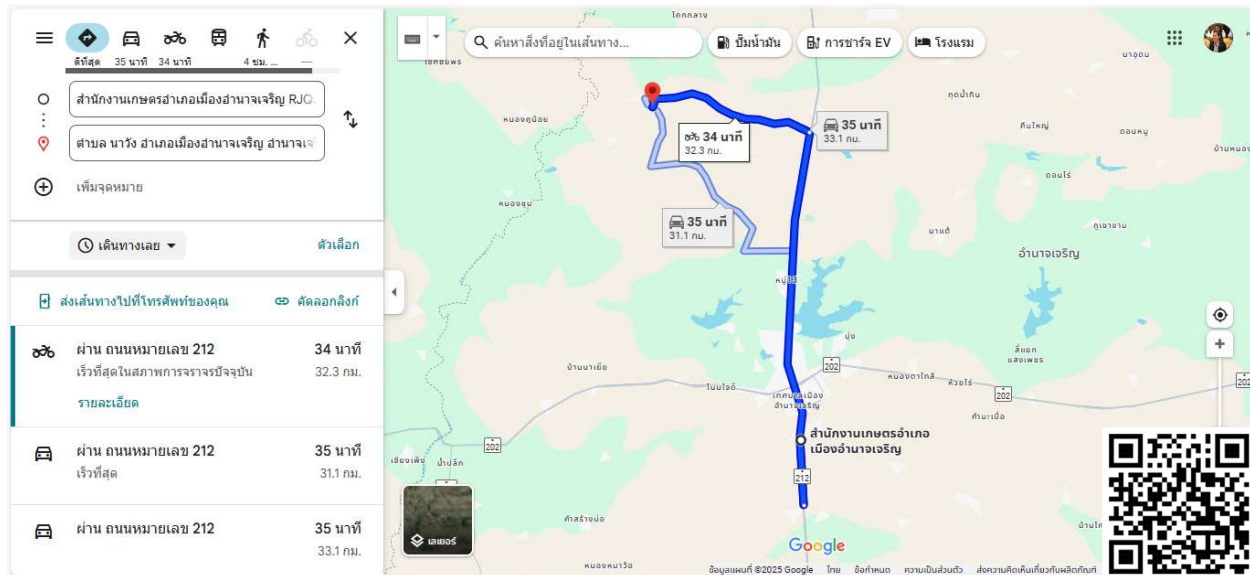
๑๓. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลนายม

- ประธานศูนย์ : นายประเทือง สีโส
- กิจกรรมหลัก : เกษตรผสมผสาน, ไร่นาสวนผสม
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๖ ตำบลนายม อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

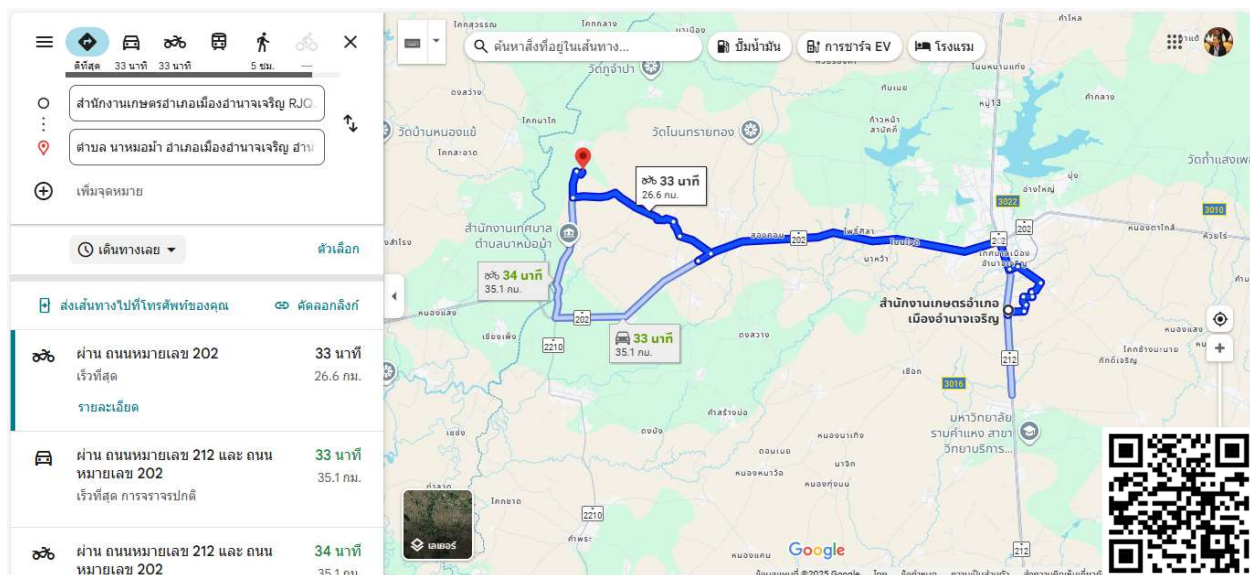
๑๔. ศูนย์เรียนรู้ด้านหม่อนไหม

- ประธานศูนย์ : นางนภาพร โสภิตชา
- กิจกรรมหลัก : การทอผ้าไหม ผลิตภัณฑ์จากรังไหม
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๙ ตำบลนาหวัง อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

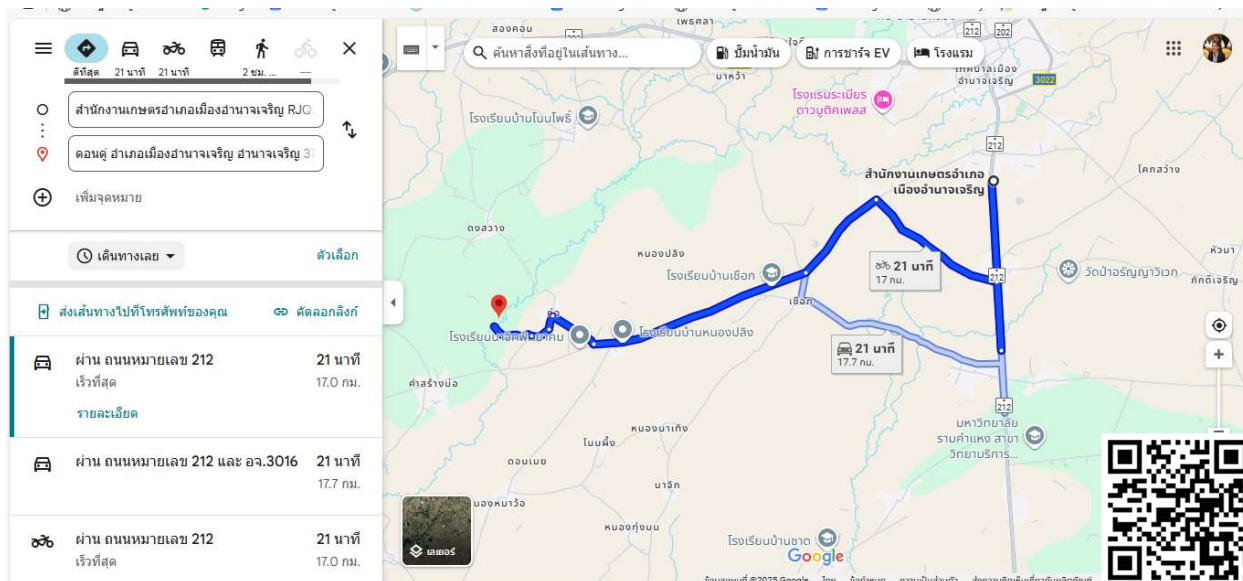
๑๕. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลนาหมอม้า

- ประธานศูนย์ : นายพรชัย สีสาม
- กิจกรรมหลัก : เกษตรผสมผสาน, ไร่นาสวนผสม
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๔ ตำบลนาหมอม้า อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

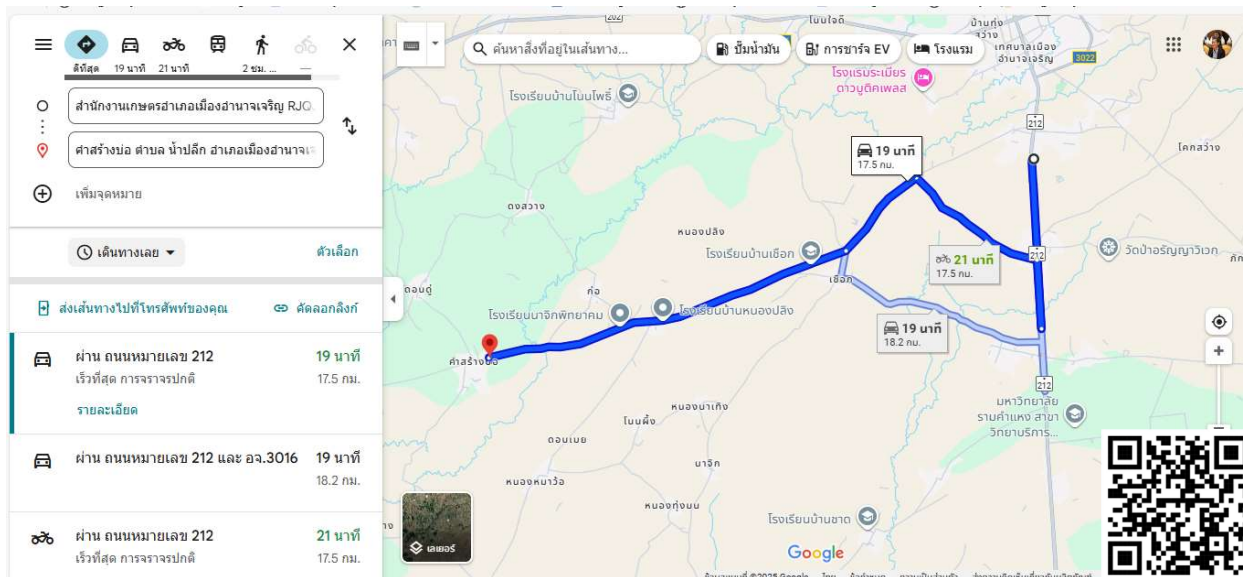
๑๖. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลน้ำปลีก

- ประธานศูนย์ : นายแสวง กัลยาสา
- กิจกรรมหลัก : เกษตรผสมผสาน
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๕ ตำบลน้ำปลีก อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

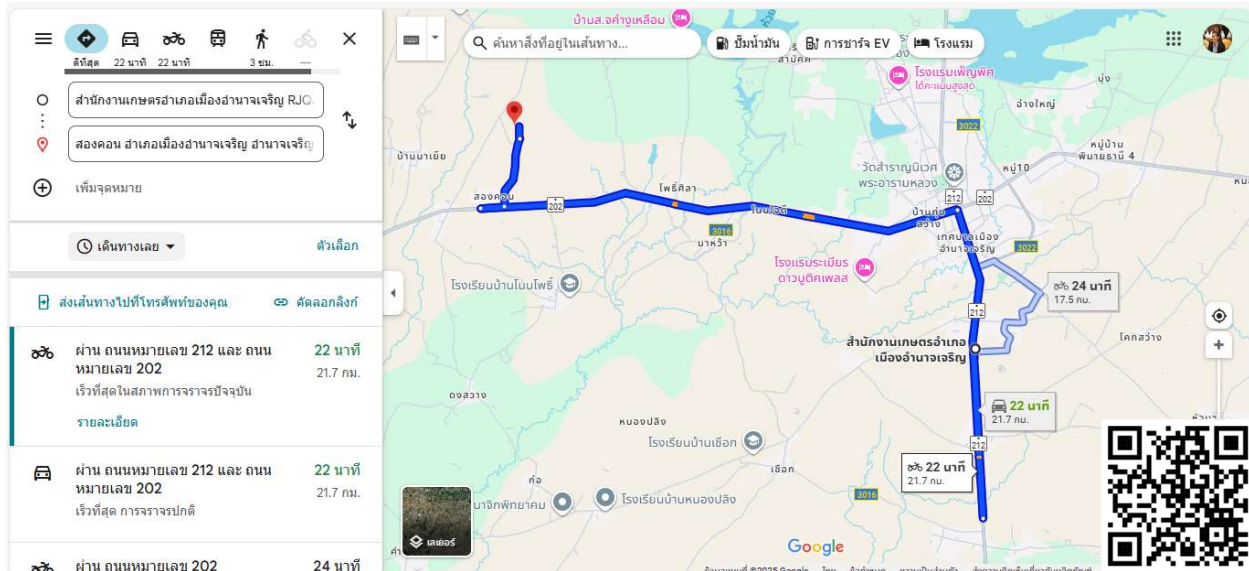
๑๗. ศูนย์เรียนรู้นันทนาการ

- ประธานศูนย์ : นางกมลวรรณ บัวลา
- กิจกรรมหลัก : เกษตรผสมผสาน
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๕ ตำบลน้ำปลีก อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

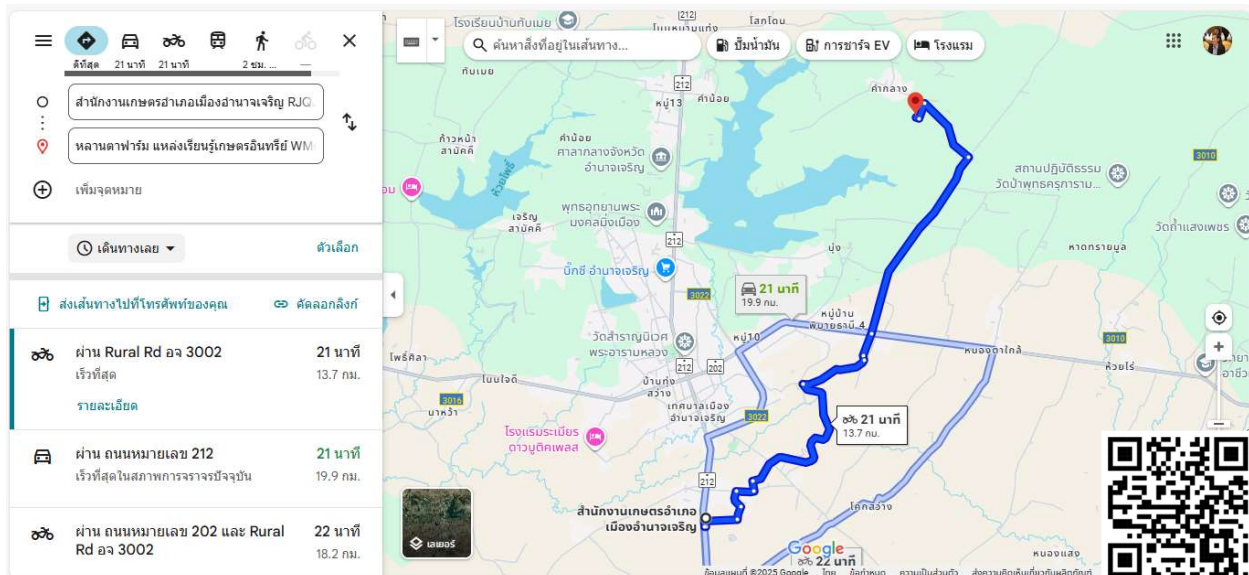
๑๘. ศูนย์เรียนรู้ด้านการประมงตำบลโนนโพธิ์

- ประธานศูนย์ : นายจำลอง มีธรรม
- กิจกรรมหลัก : เกษตรผสมผสาน
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๒ ตำบลโนนโพธิ์ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

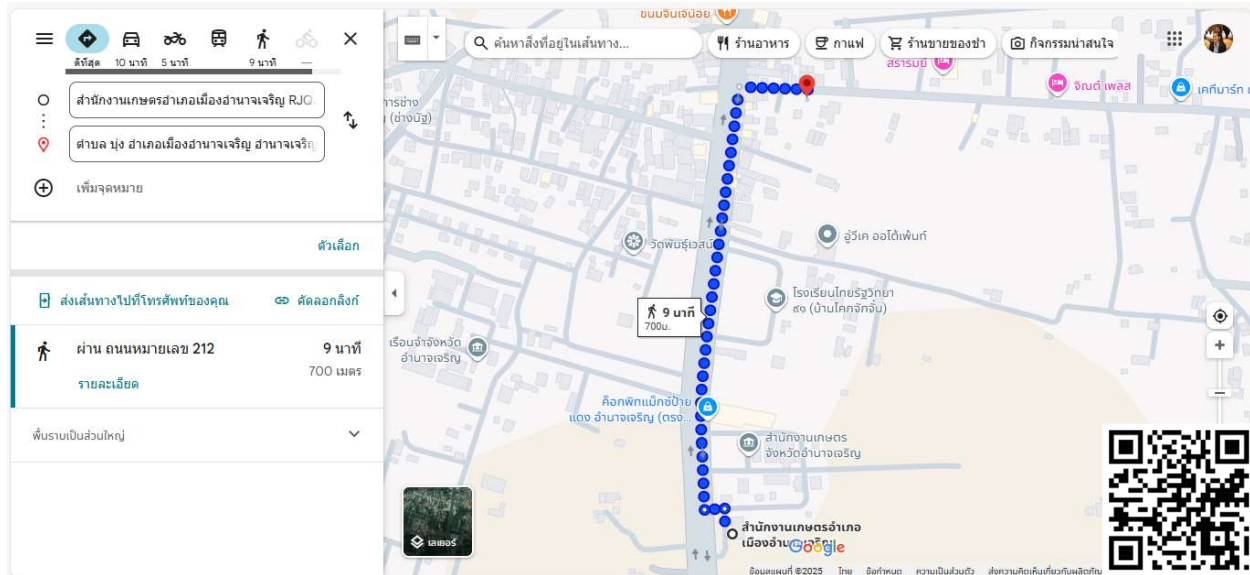
๑๙. ศูนย์การเรียนรู้โคตำบลโนนหนามแท่ง

- ประธานศูนย์ : นายพรณรงค์ ปั่นทอง
- กิจกรรมหลัก : การเลี้ยงโคขุนอินทรีย์
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๗ ตำบลโนนหนามแท่ง อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

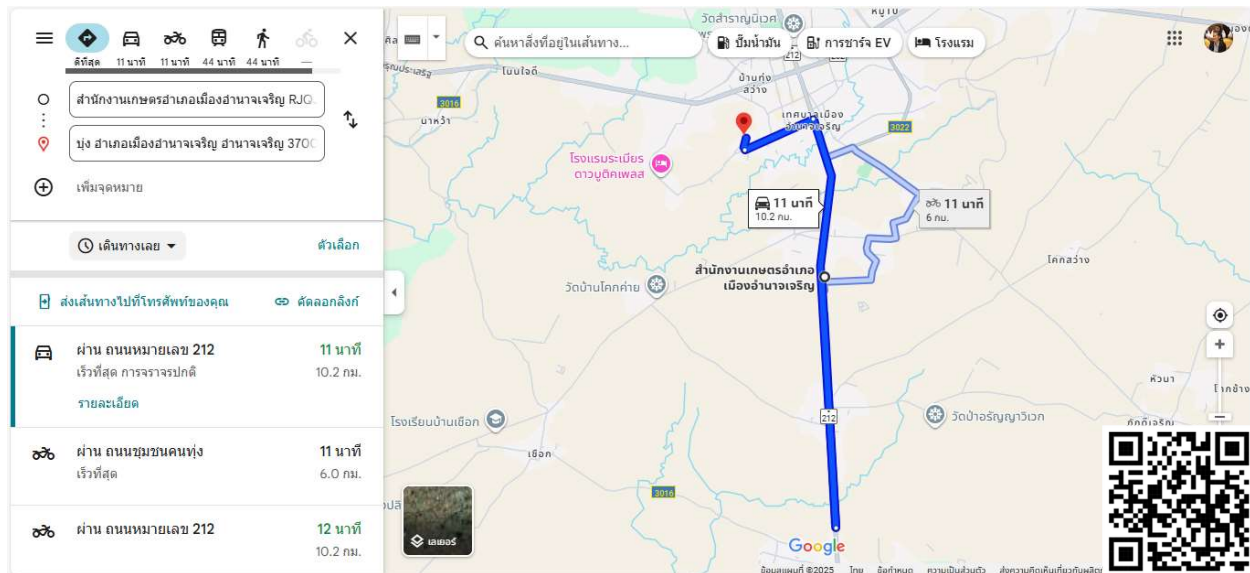
๒๐. ศูนย์เกษตรอินทรีย์ครบวงจรตำบลบู่

- ประธานศูนย์ : นายสสิต ม่วงกรุง
- กิจกรรมหลัก : ปลูกผลไม้ปลอดสารพิษ/อินทรีย์
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๔ ตำบลบู่ อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

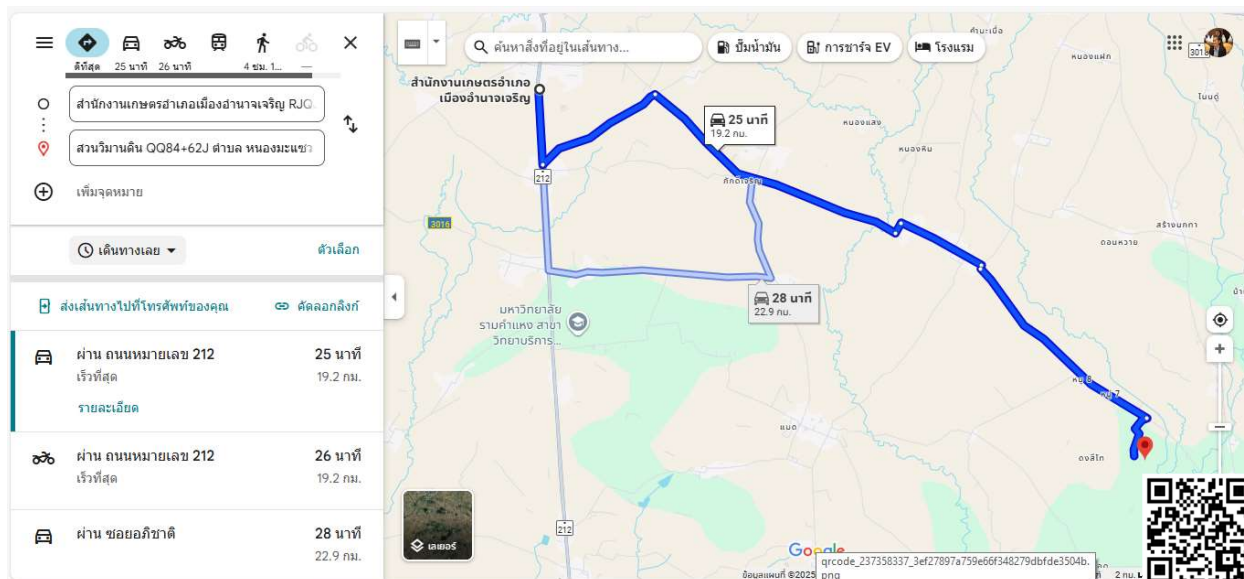
๒๑. ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์สวนสำเภา

- ประธานศูนย์ : นายวีระพล กมลรัตน์
- กิจกรรมหลัก : ปลูกผักอินทรีย์
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑๑ ตำบลบู่ อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

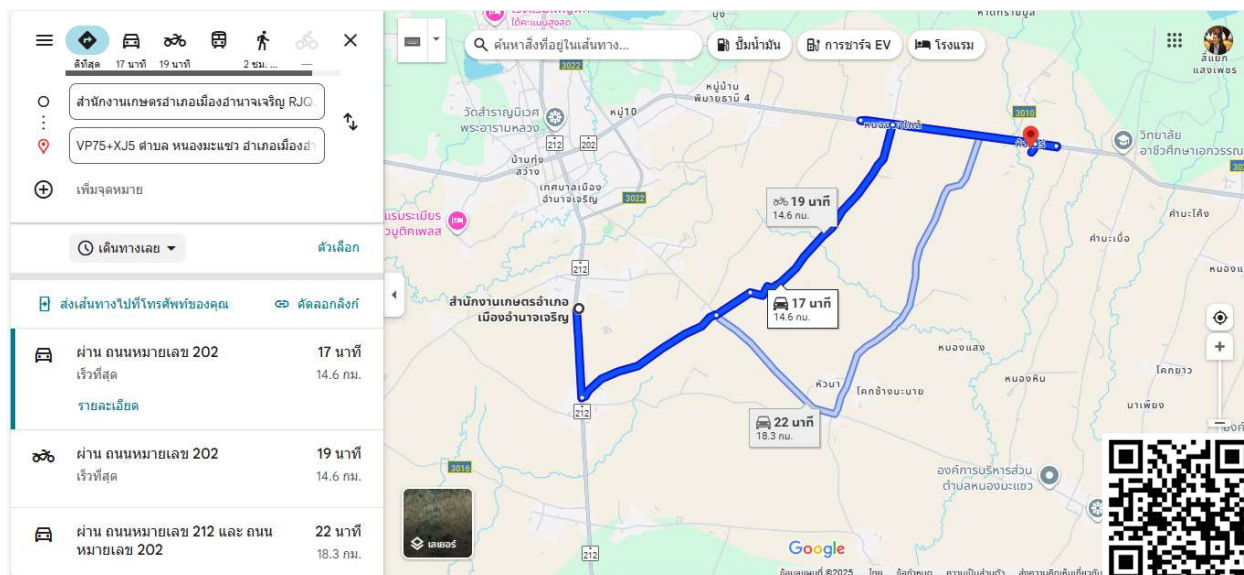
๒๒. ศูนย์เรียนรู้วิสาหกิจชุมชน สวนวิมานดินเกษตรอินทรีย์

- ประธานศูนย์ : นางจรัสศรี บ่อแก้ว
- กิจกรรมหลัก : เกษตรอินทรีย์
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๓ ตำบลปลาเค้า อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

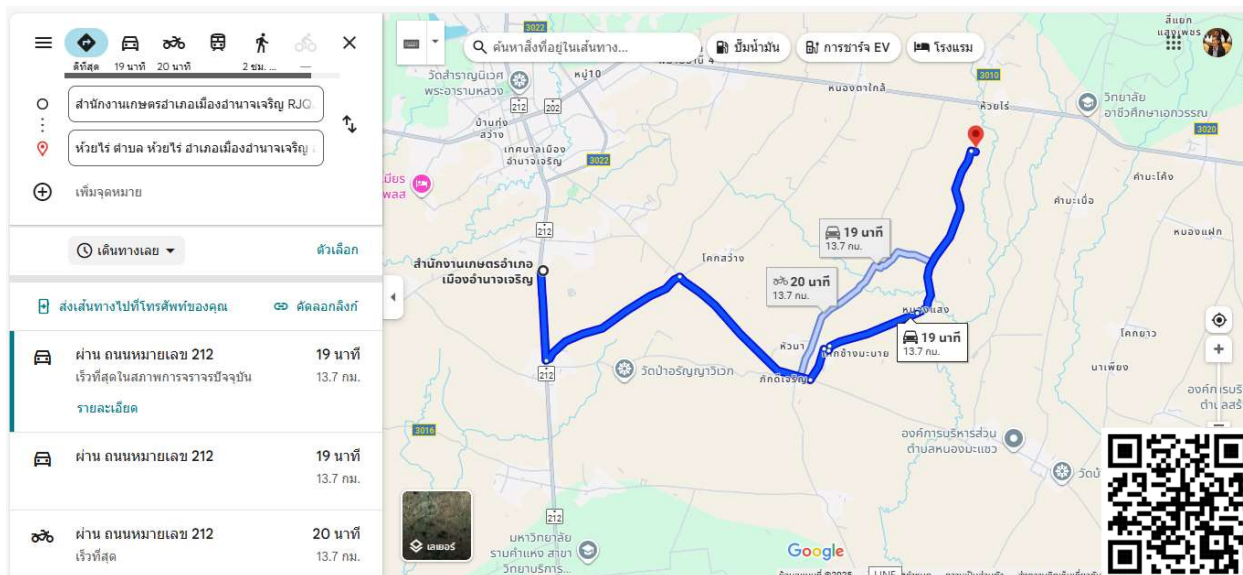
๒๓. ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลห้วยไร่

- ประธานศูนย์ : นายอานุภาพ ใจรัตน์
- กิจกรรมหลัก : ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑ ตำบลห้วยไร่ อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

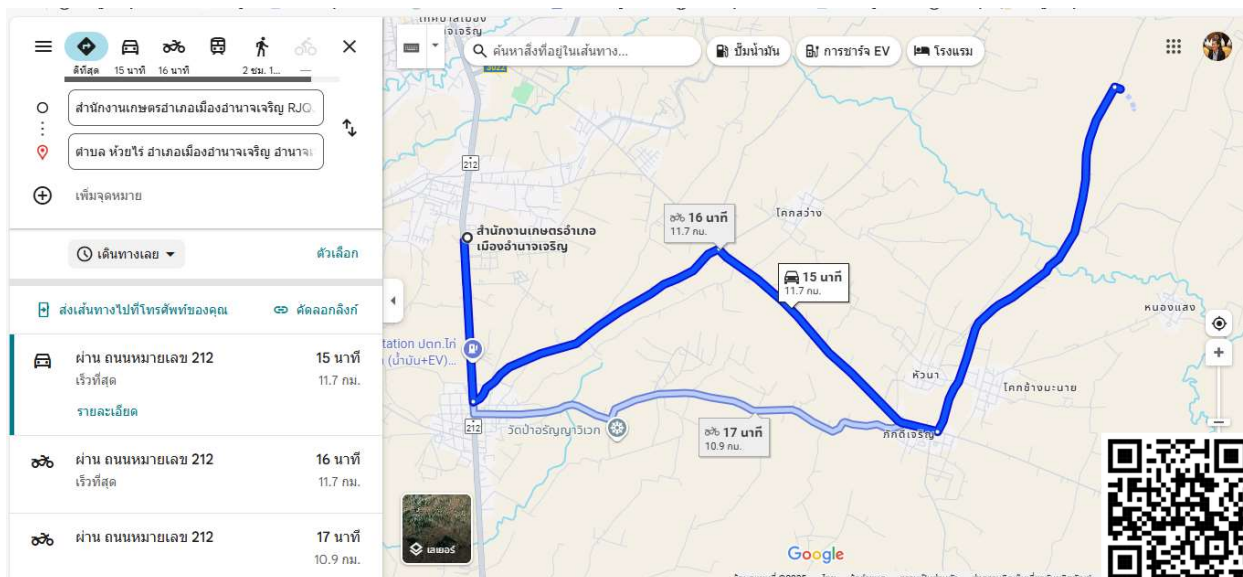
๒๔. ศูนย์เรียนรู้การแปรรูปผลผลิตสินค้าเกษตร

- ประธานศูนย์ : นายวันนา บุญกลม
- กิจกรรมหลัก : แปรรูปสินค้าเกษตร
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑ ตำบลห้วยไร่ อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

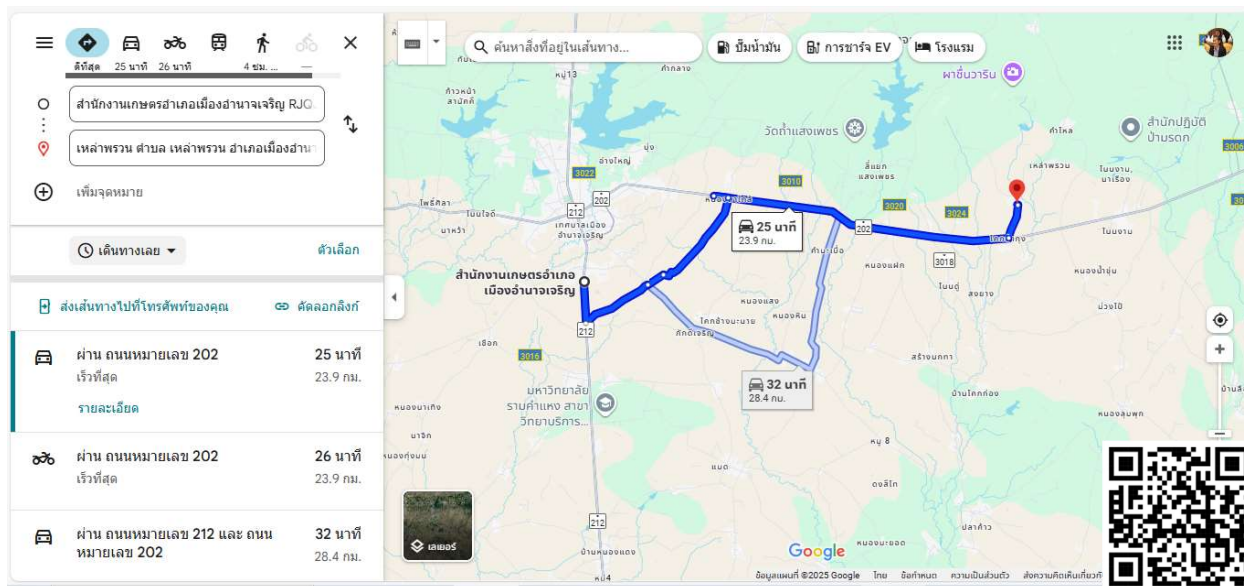
๒๕. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลห้วยไร่

- ประธานศูนย์ : นางสาวอุไรวรรณ ถามะพันธ์
- กิจกรรมหลัก : เกษตรผสมผสาน
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยไร่ อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

๒๖. ศูนย์เรียนรู้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเหล่าพรวน

- ประธานศูนย์ : นางชาลี รื่นเรือง
- กิจกรรมหลัก : แปรรูปสินค้าเกษตร
- ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑ ตำบลเหล่าพรวน อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

ชุมชนบ้านหนองเม็ก

บ้านหนองเม็ก หมู่ที่ 5
ตำบลคึมใหญ่
อำเภอเมืองอำนาจเจริญ
จังหวัดอำนาจเจริญ

ครัวเรือนทั้งหมด 169 ครัวเรือน
ครัวเรือนเกษตรกร 154 ครัวเรือน

ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา และอ้อย

ชุมชนบ้านหนองเม็ก

การทำเกษตรในอดีต

- ปลุกพืชเชิงเดี่ยว
- ใช้สารเคมีจำนวนมาก
- ผลผลิตต่ำ

- ต้นทุนการผลิตสูง
- ปัญหาสุขภาพ
- รายได้น้อย
- ปัญหาน้ำเสีย

ชุมชนบ้านหนองเม็ก

Transformation

“เกษตรอินทรีย์”

ส่งเสริมและสร้างความยั่งยืนให้กับสุขภาพ
ดิน น้ำ สิ่งแวดล้อม

ชุมชนบ้านหนองเม็ก

“รวมกันคิด”

“แยกกันปลูก”

“รวมกันขาย”

ไร่ภูตะวัน ORGANIC FARM

ไร่ภูตะวัน ORGANIC FARM

“เทคโนโลยี นวัตกรรม”

เพิ่มความแม่นยำ ลดการใช้แรงงาน

ไร่ภูตะวัน ORGANIC FARM

“ตลาดนำการผลิต”

ทำการเกษตรตามความต้องการของตลาด

ไร่ภูตะวัน ORGANIC FARM

“เป็นแหล่งเรียนรู้”

ประชาชนทั่วไป

นักเรียน นักศึกษา

ชุมชน

ผู้ประกอบการ

ไร่ภูตะวัน ORGANIC FARM

“เป็นศูนย์บ่มเพาะยุวชนคนเกษตร”

นักศึกษาจากสถาบันวิทยาลัยเกษตร

ไร่ภูตะวัน ORGANIC FARM

การศึกษาดูงานของวิทยาลัยการเกษตร

ไร่ภูตะวัน ORGANIC FARM

กรม สำนักร 2561

ไร่ภูตะวัน ORGANIC FARM

การเยี่ยมชม : แหล่งเรียนรู้

ไร่ภูตะวัน ORGANIC FARM

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รัฐมนตรีทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
วราวุธ ศิลปอาชา
2564

ไร่ภูตะวัน ORGANIC FARM

การเยี่ยมชม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคลัง
อาคม เติมพิทยาไพสิฐ
2566

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคลัง
อาคม เติมพิทยาไพสิฐ
2565

ไร่ภูตะวัน ORGANIC FARM

การเยี่ยมชม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
จุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์
2565

Standard

“ผลผลิตได้มาตรฐาน”

ตรงตามความต้องการของตลาด

Process

INTEGRATED VALUE CHAIN

UPSTREAM

MIDSTREAM

DOWNSTREAM

UPSTREAM

กระบวนการผลิตพืช

01 เตรียมดิน

02 เพาะเมล็ด

03 ย้ายกล้าปลูก

04 ดูแลรักษา

05 เก็บผลผลิต

กระบวนการผลิตพืช

01

เตรียมดิน

กระบวนการผลิตพืช

02

เพาะเมล็ด

กระบวนการผลิตพืช

03

ย้ายกล้าปลูก

กระบวนการผลิตพืช

04

ดูแลรักษา

กระบวนการผลิตพืช

05

เก็บผลผลิต

Smart Farm

PHUTAWAN FARM

Smart Farm

PHUTAWAN FARM

Solar Smart Farm

PHUTAWAN FARM

Smart Greenhouse

แหล่งเก็บน้ำ ระบบท่อจ่ายน้ำ

Smart Irrigation System

กระบวนการผลิตปุ๋ยน้ำอินทรีย์

การเก็บปุ๋ยน้ำอินทรีย์ พร้อมใช้

ระบบการให้น้ำพร้อมปุ๋ยน้ำอินทรีย์ (Organic Fertigation)

ระบบให้น้ำ ให้ปุ๋ย อัตโนมัติ

Organic Product

Organic Food

Organic Food

Organic Food

Organic Fruit

Sweet Corn Breeding

แปลงทดลอง : การพัฒนาสายพันธุ์

Melon Breeding

แปลงทดลอง : การพัฒนาสายพันธุ์

Melon Breeding

แปลงทดลอง : การพัฒนาสายพันธุ์

Melon Breeding

แปลงทดลอง : การพัฒนาสายพันธุ์

พันธุ์ต้านทานโรคราแป้ง

พันธุ์ไม่ต้านทานโรคราแป้ง

การรวบรวมผลผลิตในแปลง

การส่งผลผลิตเข้าโรง Pre packing

การตรวจสอบสารตกค้างเบื้องต้น

คัดตัดแต่งเบื้องต้น

จัดเก็บรักษาคุณภาพในห้องเย็นรอการขนส่ง

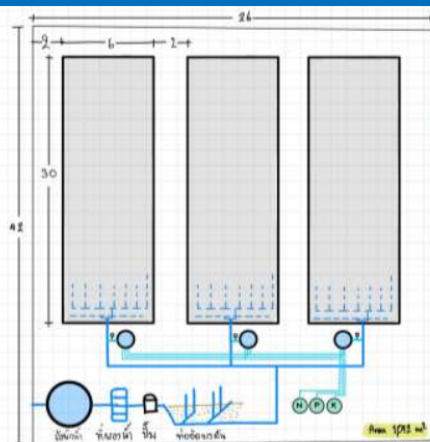

การขนส่งจากฟาร์มสู่ Packing House

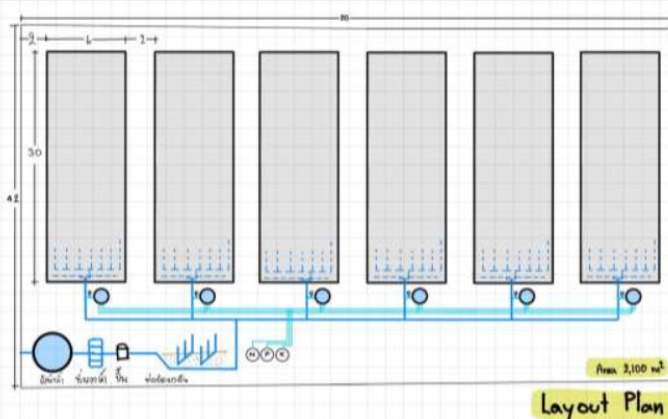
SMART FARMING
MODEL

Feasibility

ขนาดโรงเรือน $6 \times 30 = 180$ sqm.
 ต้นทุนโรงเรือนพร้อมระบบ 95,000 b/greenhouse
 ต้นทุนโรงเรือน G3 285,000 b/greenhouse
 ระบบน้ำปุ๋ยส่วนกลาง 50,000 b/greenhouse
 รวมการลงทุน G3 335,000 b

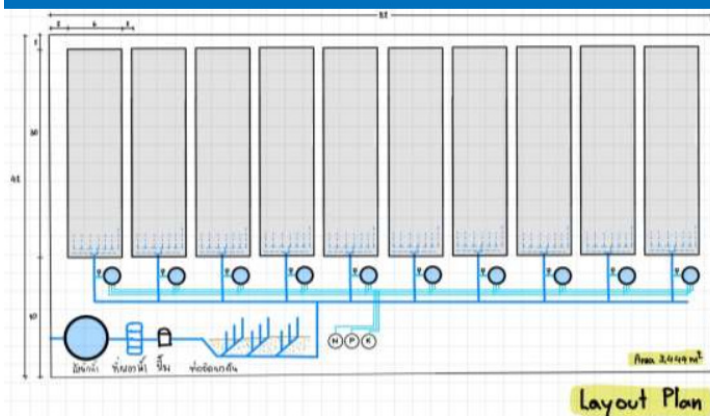
จำนวน crop 9 crop/year
 รายได้ 20,000 b/crop/greenhouse
 ค่าใช้จ่าย 5,000 b/crop/greenhouse
 กำไร 15,000 b/crop/greenhouse
 กำไร 3 โรงเรือน 45,000 b/crop
 กำไร 405,000 b/year
 กำไร 33,750 b/month
 ผลลัพธ์คาดหวัง 60% 20,000 b/month

Feasibility

ขนาดโรงเรือน $6 \times 30 = 180$ sqm.
 ต้นทุนโรงเรือนพร้อมระบบ 95,000 b/greenhouse
 ต้นทุนโรงเรือน G6 570,000 b/greenhouse
 ระบบน้ำปุ๋ยส่วนกลาง 100,000 b/greenhouse
 รวมการลงทุน G6 670,000 b

จำนวน crop 9 crop/year
 รายได้ 20,000 b/crop/greenhouse
 ค่าใช้จ่าย 5,000 b/crop/greenhouse
 กำไร 15,000 b/crop/greenhouse
 กำไร 6 โรงเรือน 90,000 b/crop
 กำไร 810,000 b/year
 กำไร 67,750 b/month
 ผลลัพธ์คาดหวัง 60% 40,000 b/month

Feasibility

ขนาดโรงเรือน $6 \times 30 = 180$ sqm.
 ต้นทุนโรงเรือนพร้อมระบบ 95,000 b/greenhouse
 ต้นทุนโรงเรือน G10 950,000 b/greenhouse
 ระบบน้ำปุ๋ยส่วนกลาง 150,000 b/greenhouse
 รวมการลงทุน G10 1,100,000 b

จำนวน crop 9 crop/year
 รายได้ 20,000 b/crop/greenhouse
 ค่าใช้จ่าย 5,000 b/crop/greenhouse
 กำไร 15,000 b/crop/greenhouse
 กำไร 10 โรงเรือน 150,000 b/crop
 กำไร 1,350,000 b/year
 กำไร 112,500 b/month
 ผลลัพธ์คาดหวัง 60% 70,000 b/month

แบบฟอร์มการเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำแผนพัฒนา ศพก. เขต 4

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเมืองอำนาจเจริญ

จังหวัดอำนาจเจริญ

วัตถุประสงค์

เพื่อรวบรวมข้อมูลจาก "สภาพความเป็นจริง" ของแต่ละ ศพก. ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการนำมาวิเคราะห์ และกำหนดทิศทางกลยุทธ์ และโครงการต่างๆ ในแผนยุทธศาสตร์ และเพื่อให้สามารถจัดกลุ่ม ศพก. ได้ตามศักยภาพและความต้องการที่แท้จริง

1. บทบาทหน้าที่ และการดำเนินงานของ ศพก.

- ปัจจุบัน ศพก. ทำอะไรอยู่บ้าง? (เช่น เป็นศูนย์เรียนรู้, ถ่ายทอดเทคโนโลยี, รวมกลุ่มผลิต, จำหน่ายสินค้า)
- ศพก. มีความเชี่ยวชาญหรือองค์ความรู้เด่นในเรื่องใด? (เช่น การทำเกษตรอินทรีย์, การแปรรูป, การตลาดออนไลน์)

บทบาทหน้าที่ของ ศพก. และการดำเนินงานของ ศพก.

ศูนย์เรียนรู้ผักอินทรีย์เมืองธรรมเกษตร ไร่ภูตะวันออแกรนิคฟาร์ม เป็น ศพก. ที่มีความเชี่ยวชาญและองค์ความรู้ เรื่องการทำเกษตรอินทรีย์ (การผลิตผักอินทรีย์) โดยมีการดำเนินงานของ ศพก. อย่างต่อเนื่อง ดังนี้.....

1. เป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกรในพื้นที่ ให้บริการความรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรตามศักยภาพของพื้นที่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม ทันสมัย และยั่งยืน

2. ถ่ายทอดองค์ความรู้จากเกษตรกรต้นแบบ ให้เกษตรกรเรียนรู้จาก “เกษตรกรต้นแบบ” ผู้มีประสบการณ์จริงในพื้นที่

พร้อมทั้งสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบ “เกษตรกรสู่เกษตรกร”

3. เชื่อมโยงเครือข่ายการพัฒนาเกษตรในชุมชน ในประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน สถานันการศึกษา และเชื่อมโยงแหล่งทุน แหล่งความรู้ และช่องทางการตลาดให้เกษตรกร

4. สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการตลาด เน้นการส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าผลผลิต เช่น การแปรรูปบรรจุภัณฑ์ หรือมาตรฐานสินค้า อีกทั้งช่วยเชื่อมโยงตลาดในระดับชุมชน ท้องถิ่น และออนไลน์

5. ส่งเสริมการเกษตรแบบแม่นยำและยั่งยืน มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และรักษาสิ่งแวดล้อม

มีการจัดการดิน น้ำ ปุ๋ย อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ใช้เป็นสถานที่ฝึกอบรมหรือดูงาน สามารถรองรับการฝึกอบรมของเกษตรกรทั้งในและนอกพื้นที่ และเป็นตัวอย่างในการเรียนรู้การจัดการฟาร์มจริงที่ประสบความสำเร็จ

2. สินค้าโดดเด่น (สินค้าเกษตรที่เป็นจุดเด่นของ ศพก. และชุมชนคืออะไร? ที่สามารถสร้างเศรษฐกิจให้กับชุมชนได้)

.....สินค้าเด่น ได้แก่ ผักอินทรีย์ เมล็ดพันธุ์ผักอินทรีย์

3. เทคโนโลยี นวัตกรรมที่ใช้ในการขับเคลื่อน ศพก.

.....ระบบการให้น้ำ ให้ปุ๋ย อัตโนมัติ ในแบบการเกษตรแม่นยำสูง

4. ปัญหาหรืออุปสรรคของ ศพก. ที่พบ (ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบและเป็นปัญหาต่อการดำเนินงานของ ศพก. ที่ไม่สามารถควบคุมได้คืออะไร? เช่น ปัญหาสินค้านำเข้า, ภัยธรรมชาติ, การเปลี่ยนแปลงของตลาด)

.....แหล่งน้ำไม่เพียงพอต่อกระบวนการผลิตทั้งปี.....

5. จุดแข็งหรือความโดดเด่นของ ศพก. (สิ่งที่ ศพก. ของท่านทำได้ดีอยู่แล้วและโดดเด่นกว่าที่อื่นคืออะไร? (เช่น มีผู้นำที่เข้มแข็ง, มีเทคโนโลยีเป็นของตัวเอง, มีเครือข่ายที่เหนียวแน่น)

.....เกษตรกรต้นแบบมีความรู้ความชำนาญในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตสินค้าเกษตร.....

.....มีการสร้างเครือข่ายการผลิตและการตลาดทั้งภายในและภายนอกจังหวัด.....

6. จุดอ่อนของ ศพก. (สิ่งที่ปัญหาภายในที่ทำให้ ศพก. ยังพัฒนาได้ไม่เต็มศักยภาพคืออะไร? เช่น ขาดองค์ความรู้ด้านการตลาด, ขาดงบประมาณ, ขาดอุปกรณ์)

.....ไม่มี.....

7. โอกาสของ ศพก. ที่จะนำสู่การพัฒนา (ปัจจัยภายนอกที่เอื้อต่อการพัฒนา ศพก. ของท่านคืออะไร? เช่น นโยบายภาครัฐ, กระแสรักสุขภาพ, มังานพืชสวนโลกในพื้นที่ใกล้เคียง)

.....นโยบายของรัฐ ได้แก่ เกษตรมูลค่าสูง โดยทำการเกษตรให้มีคุณค่าและมูลค่า ใช้แนวคิด “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้”.....

.....สินค้าเกษตรปลอดภัย.....

8. ภาพในอนาคต 3 ปี อยากให้เป็นอย่างไร (เช่น เป็นศูนย์กลางการผลิตเมล็ดพันธุ์, เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร, เป็นผู้ประกอบการส่งออกสินค้า)

1. เป็นแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ผักอินทรีย์ชั้นนำของประเทศไทย.....

2. แปรรูปผลิตภัณฑ์ผักอินทรีย์พรีเมียมสู่อุตสาหกรรมอาหาร.....

9. สิ่งที่ยากพัฒนา/ปรับเปลี่ยน ยกตัวอย่างเช่น

- ด้านบุคลากร: การพัฒนาตัวประธานและสมาชิก

- ด้านศูนย์เรียนรู้: การปรับปรุงสถานที่, อุปกรณ์, หรือหลักสูตร

- ด้านสินค้าเกษตร: การพัฒนาคุณภาพ, การแปรรูป, การสร้างแบรนด์

- ด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรม: เทคโนโลยีที่อยากนำมาใช้ใน ศพก.

- ด้านการตลาด: ช่องทางการตลาดที่ต้องการขยายเพิ่ม

- ด้านเครือข่าย: การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานหรือกลุ่มอื่นๆ

ปรับเปลี่ยนสถานที่ โครงสร้างและภูมิทัศน์ให้เอื้อต่อศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร.....

.....การคมนาคมเข้าที่สะดวก.....

การพัฒนาพัฒนาการแปรรูปผักให้เป็นผักอินทรีย์พรีเมียมสู่อุตสาหกรรมอาหาร พร้อมการสร้างแบรนด์.....

10. ความเห็นเพิ่มเติมหรือข้อเสนอแนะ

.....ไม่มี.....